

Rudar

LETO III. Štev. 2

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE

1. februarja 1962

Znova pod planom

Ce kateregakoli delavca v našem podjetju vprašamo, kateri so osnovni faktorji, ki vplivajo na čisti dohodek in s tem v zvezi na formiranje osebnega dohodka, nam bo takoj odgovoril, da je glavni faktor proizvodnja. Prav tako nam bo znal povedati, da je dohodek odvisen od čimboljšega gospodarjenja.

Res je, osebni dohodek ni odvisen samo od učinkov — ki jih včasih tako radi navajamo — ampak je odvisen od proizvodnje in dobrega gospodarjenja. Lahko imamo na odkopih visoke učinke, pa je kljub temu lahko nizka proizvodnja. Do tega pride takrat, kadar imamo manjše število delavcev na proizvodnji oziroma kadar imamo večje število delavcev na stranskih delih.

Organizacija mora biti tako vzpostavljena, da vsak delavec na svojem delovnem mestu pravilno izkoristi vsako kretnjo, vsak svoj gib in zamah.

Ne moremo trditi, da je pri nas organizacija dela slaba, vendar pa jo bo treba še izpopolniti. Se maršikaj se da izboljšati, če se bo vsak delavec na svojem delovnem mestu trudil, da bo s svojim delom dosegel boljše rezultate, ali pa isti uspeh dosegel z manjšimi stroški.

Zadnje čase se veliko govori o ciklusu, ki naj bi bil dosežen v treh izmenah. Na posameznih čelih so v tem pogledu dosegli že lepe uspehe. Iz podatkov je razvidno, da tista čela, ki že dosegajo ciklus v treh izmenah ali ki so se mu približala, gospodarsko veliko bolj stojijo kot tista, ki so še daleč od ciklusa. Prav bi bilo, da bi se čimprej uresničila ideja, o kateri se razpravlja, da bi delavci na tistih čelih, ki dosegajo ciklus v treh izmenah, dobili za ciklus povečane osebne dohodke, ker z rednim ciklusom dosegajo boljše rezultate.

Da bomo postopoma prešli na redna prestavila na vseh čelih in se s tem približali oziroma dosegli ciklus v treh izmenah, bo potrebno izboljšati organizacijo dela.

Pri tem izboljšanju lahko največ doprinese tehnični kader, če se bo trudil, da bo izpopolnil organizacijo. Prav tako lahko doprinesejo tudi sami delavci, ki neposredno delajo v proizvodnji.

Večina naših delavcev se trudi, da bi dosegli čimvečjo proizvodnjo in s čim manjšimi stroški. Trudijo se tudi v tem, da bi čimprej dosegli ciklus v treh izmenah. Ob vsej tej skrbi in teh naporih pa se posamezniki premalo zanimajo, kako dosegamo mesečni plan proizvodnje. Skrben proizvajalec, ki je istočasno tudi upravljalec, mora dnevno spremljati in zasledovati, kako se izpolnjuje in dosega mesečni plan proizvodnje. Seveda pri tem pa je treba spremljati tudi stroške proizvodnje.

Ce pogledamo, kako stojimo s proizvodnjo v prvih dneh letošnjega leta, dobimo naslednjo sliko:

Predvideni fizični plan proizvodnje za leto 1962 je 2.500.000 ton. Od tega za mesec januar 208.700 ton. Mesec januar ima 25 delovnih dni. Torej, če hočemo doseči mesečni plan, bi morala biti povprečna dnevna proizvodnja 8.348 ton.

Sedaj pa pogledajmo, kako dosegamo plan v tem mesecu:

Od 3. do vključno 20. januarja imamo 16 delovnih dni. V teh dneh bi morali po planu doseči 133.520 ton, proizvedli pa smo 128.960 ton ali 8.060 ton dnevno. Torej smo 4.560 ton pod planom, ali v prvih šestnajstih dneh je plan dosežen z 96,58 odstotki. Če bomo s planom tako zaostajali do konca meseca, lahko pričakujemo, da bomo v mesecu januarju pod planom za 7.200 ton. Teh 7.200 ton pa nam zmanjša dohodek za okrog 16.200.000 din.

Teh nekaj številčkov nam pove, da se moramo dobro potruditi, da bomo zamujeno nadoknadili, da ne bo 15. februarja ob izplačilu osebnega dohodka nepotrebnega negodovanja. T.

Staneta ni več...

Za vselej je zamrl smeh na vedno vedrem obrazu našega prijatelja, znanca, tovariša! Vse prekruta usoda je pretrgala nit življenja in ga za vselej ločila od družine in od nas.

Stane Oprešnik se je rodil v rudarski družini 9. decembra 1918. leta v Teharjih pri Celju. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, nadaljeval pa na gimnaziji v Celju. Zaradi očetovega nenadnega odpusta iz službe je moral prekiniti šolanje in se čez čas zaposliti v rudniku Pečovnik pri Celju. Ze kot mladinec je sodeloval v naprednih vrstah Sokola. Zelja po izpopolnitvi v rudarski stroki ga je vodila v rudarsko in fužinarsko stroko v Celju, ki pa je zaradi vojne ni mogel končati.

Ze v letu 1943 je začel aktivno sodelovati z narodno-osvobodilno borbo in v jeseni 1944 organiziral s pomočjo sotovarišev uspešen napad na rudnik Pečovnik in obenem tudi sam ustopil kot borec — propagandist v XIII. brigadi M. Bračiča. Kasneje je odšel v XIV. divizijo v odsek za propagandno delo. Osvoboditev ga je privedla v vrste Okrajnega odbora Celje-okolica. Avgusta 1945 pa so se mu dokončno uresničile želje po znanju in spomladi 1947 je diplomiral v Ljubljani na STS — za rudarsko stroko.

Vrnil se je v Pečovnik kot industrijski nadzornik. Mesto obratovodje je vršil v rudniku lignita v Ilirski Bistrici in ko je bil ta rudnik ukinjen je prišel v naše vrste.

Pri nas je vršil službo jamskega nadzornika vse do leta 1958, ko mu je bolezen onemogočila delo. Po daljšem zdravljenju je prevzel v svojo oskrbo Delavski klub in ga kot upravnik vodil do januarja tega leta.

Vseskozi je bil zaslužen in vesten član raznih množičnih organizacij, član in sodelavec Partizan-Rudarja in član UO Svobode.

DRAGI STANE!

Zavratna bolezen te je iztrgala iz naših vrst in s teboj je odšel iz naše sredine eden najboljših — človek, delavec, družinski oče, mož in prijatelj, prijatelj vseh nas.

Nihče ni slutil, da boš tako iznenada odšel in verjemi, neizpolnjiva vrzel je nastala v naših vrstah s tvojo izgubo.

Nisi odšel le iz naše sredine; bolezen te je nasilnoma vzela iz nas samih in sedaj ostaja spomin, svetel in trpek; ostaja podoba tvojega nasmeha, tvojega širokega razdajanja veselja in tvoje družabnosti. Ostaja spomin na tvoje delo, ki je tako tesno povezano z 10. leti rasti našega kraja.

Kje vse te pogrešamo? Kako težko nam je bilo, ko smo se poslednjič poslavljali od tebe — vzornega občana, ki nam je bil vsem v vzgled in bo prav takšen tudi ostal.

Vse svoje življenje si posvetil družbi. Rudarski sin si bil in postal si rudar ter dober, vesten predpostavljeni. Čutili smo veliko prijateljstvo, ki te je vezalo na stotero delovnih ljudi, čutili smo ga, ko smo se v vrstah stoterih poslavljali poslednjič od tebe, dragi Stane. Čutimo svojo dolžnost napram tvoji družini, ko vemo, da smo ji dolžni pomagati, da smo dolžni priklicati nasmehe in sproščenost v njena srca, kot si nam vsem to vedno pričaral ti.

SREČNO!

Kolektiv Rudnika lignita Velenje izraža ob tej priliki njegovi družini globoko sožalje.

Pomen nekaterih racionalizacij za dvig proizvodnih stroškov v RLV

Nadaljevanje

Na študijskem širokem čelu jame-vzhod se je nadalje v poizkusne svrhe uporabljalo razstrelivo kamniktit-4, t. j. kamniktit-2 z nižjo detonacijsko hitrostjo, ki znaša le 2700 m/s s pozitivno bilanco vsebine kisika + 2,6 %. V mesecu novembru pa se je v poizkusne svrhe uporabljalo razstrelivo kamniktit-4 na širokem čelu C v jami-zapad. Na študijskem čelu D/80 je v času poizkusov se normativ razstreliva znižal za okrog 17%. Minersko-tehnična lastnost polkusnega razstreliva je predvsem v tem, da se pri uporabi istega dobi večji procent debelejših vrst premoga, kolikor se je to moglo oceniti v primerjavi dejstva razstreliva kamniktit-2. Tudi izrazito velikih kosov lignita, kot je to primer pri uporabi K-2, ni opaziti. Velike kose je potrebno namreč s sekacem drobiti, kar pa je precej zamudno, predvsem pri dobivanju premoga v stropu. Z ozirom na ugodnejšo granulacijo je tudi nakladanje premoga hitrejšje. Razstrelivo deluje dobro in ni potrebno naknadnega dodatnega odstreljevanja.

V mesecu novembru smo na študijskem čelu E/91 nadaljevali s poizkusi razstreljevanja nabojev profila 38 mm v vrtnah profila 46 mm. Na širokem čelu E/91 je bilo potrebno vsled stiskanja razstrelilnih vrtn iste v času polnjenja ponovno povrtati, da je bilo tako možno normalno polnjenje vrtn.

Tudi v primeru razpokanosti premoga je bilo polnjenje vrtn profila 42 mm oteženo in zamudno. S prehodom na vrtnje razstrelilnih vrtn profila 46 mm in uporabo razstreliva profila 38 mm so gornji nedostaki odpravljani. Polnjenje vrtn se vrši normalno in pri tem ni nobenih ovir ali zastojev, kot je bil to poprej slučaj, kar je pri uvajanju tretjinskega delovnega ciklusa od velike važnosti. Razmerje premera naboja proti premeru vrtnine je kakor $38 : 46 = 1 : 1,2$; to je najugodnejše razmerje z ozirom na izkoristek in dejstvo razstreljevanja premoga.

c) Odstreljevanje premoga z dolgimi vrtnami v stropu širokega čela in uvajanje tretjinskega delovnega ciklusa.

S poizkusi odstreljevanja premoga z dolgimi vrtnami dolžine do 5 m, z dvema ali tremi časovnimi vžigalniki, se je začelo prekinilo vsled tega, ker spoji vrtnih svedrov ne odgovarjajo in je vsled vrtnja razstrelilnih vrtn nekoliko zamudnejše; prav tako bo potrebno še izpopolniti način in tehniko odstreljevanja z ozirom na usmerjenost dejstva razstreliva.

Z dolgimi vrtnami se bo odpravilo večkratno odstreljevanje stropa, zmanjšalo število umikov iz širokega čela, povečala tako odkopna storitev in ustvarili ugodnejši pogoji za izvajanje tretjinskega delovnega ciklusa. Tudi varnost dela se poveča, ker

se vrtnje dolgih vrtn vrši iz podkopa in zaposlenim ni potrebno hoditi v nezavarovan strop.

Na študijskem širokem čelu E/91 se je v mesecu novembru nadaljevalo s poizkusi odstreljevanja lignita v nadkopnem delu s pomočjo dolgih vrtn dolžine 2,5 do 2,6 m; vrtnje vrtn in polnjenje ne dela težav.

Prvo odstreljevanje v strop se je vršilo z razstrelilnimi vrtnami dolžine okrog 1,6—1,8 m; polnjenje vrtn z razstrelivom kamniktit-2, 600 do 800 gr na vrtno v odvisnosti trdote premoga; pri tem smo uporabljali kot normalno, momentne vžigalnike.

Nato pa se je nadaljevalo odstreljevanje z vrtnami dolžine 2,5 do 2,6 m z dvema nabojema; prvi naboj 400 gr, a drugi naboj 600 gr razstreliva, kamniktit-2 ter smo uporabljali električne časovne vžigalnike. Dejstvo razstreljevanja je bilo normalno in se je opazilo, da v prvi polovici nadkopa ni bilo potrebno toliko »sekanja« večjih kosov lignita. Le tu in tam je bilo potrebno še dodatno odstreljevanje pred zaruševanjem »starega dela« gornje etaže.

Dejstvo odstreljevanja z dolgimi vrtnami ugodno vpliva na hitrejšje zaruševanje nadkopnega dela.

Pri uvajanju tretjinskega delovnega ciklusa je poleg boljše organizacije dela na podkopu širokega čela doprineslo uvajanje dolgih vrtn v nadkopnem delu svoj precejšen delež. Študijsko široko čelo je v mesecu novembru doseglo delovni ciklus na tri izmene v 63,2%, medtem, ko so široka čela v talninskem predelu A/80 in B/80 dosegla delovni ciklus 33,3% odn. 23,5%, široko čelo C/80 v normalnem pasu je doseglo tretjinski delovni ciklus v 35,3% in široko čelo D/81 v normalnem odkopnem pasu pa je doseglo delovni ciklus v 36,8%. Iz gornjega je torej razvidno, da je bilo procentualno doseganje delovnega ciklusa na 3 izmene na študijskem čelu E/91 najboljše; v ostalem se je vršilo prestavilo dvoverižnega transporterja na koncu tretje, v začetku ali v sredini 4-izmene. Temu so bili vzrok predvsem zastoji na odvozu in delno tudi slabo zapiranje nadkopnega dela v območju, kjer so bili v starem delu zgornje etaže leseni skladi. Vsled tega bi bilo potrebno lesene sklade nadomestiti z leseno ali jekleno tesarbo.

Poraba razstreliva je nekoliko višja in je znašala v mesecu novembru 306 gr/t, medtem, ko je v mesecu septembru bila dosežena 287 gr/t. Poraba je nekoliko višja iz razloga, ker je dnevno napredovanje čela hitrejšje in je odkopni pritisk nekoliko manjši, kar pa neugodno vpliva na »razrahljanje« premoga v podkop.

Pri uvajanju delovnega ciklusa na 3 izmene se morajo zmanjšati daljši zastoji odvoza na minimum oz. popolnoma odpraviti, nadalje je potrebno, da ni nobenih okvar na vrtnalnih strojkah, široko čelo

mora imeti zadostno število orodja, kot so naprave za ropanje in postavljanje stojk, kladiha itd. in mora se izboljšati organizacija dela ter ugotoviti pravilna obložitev za krovninski, normalni in talninski odkopni pas.

Kot kažejo dosedanja izkustva v jami — zapad, se da brez težav obvladati široko čelo dolžine 40 do 45 m z uvedbo 3-tretjinskega delovnega ciklusa in tudi odkopna storitev je dobra ter je bila v mesecu novembru dosežena 12,9 t/s.

Pri uvajanju 3-tretjinskega ciklusa na širokem čelu dolžine okrog 60 m pa se pojavljajo razne težkoče, kot so že zgoraj navedene. Vprašanje je pri tem predvsem dovolj hitro dobivanje premoga v nadkopu širokega čela, kar je odvisno od pogojev dela v krovninskem, normalnem in talninskem odkopnem pasu v zavisnosti pravilne odložitve čel in dobre organizacije dela ter delovne discipline zaposlenih.

Zaposleno moštvo je potrebno specializirati za posamezne delovne faze, ki so po dobro preštudiranem planogramu dela za 3-tretjinski ciklus predvidene. Zelo važen faktor pri tem je to, da ima naslednja izmena že pripravljen premog iz prejšnje izmene. Tako se dosega enakomernost proizvodnje premoga, kar ugodno vpliva na odvoz in ni »konice« proizvodnje, ki prekomerno obremenjujejo transportne naprave, kar večkrat dovede do daljših zastojev odvoza.

S prehodom na 3-tretjinski delovni ciklus bomo dosegli večjo koncentracijo delovišč za okrog 20 do 25%, kar sorazmerno zmanjšuje potrebo po jeklenem podporju na širokem čelu in nadalje zmanjšuje potrebe dvoverižnih transporterjev in gumi transporterjev, zmanjšajo se sorazmerno priprave in vzdrževanje prog. Proizvodni stroški bi se temu sorazmerno znižali. Tako bi prihranili okrog 1080 jeklenih stojk v vrednosti okrog 48,5 milij. din in okrog 460 jeklenih stropnikov, v vrednosti okrog 13,3 milij. din. Nadalje se bi prihranilo 4 čelne in 2 zbirna dvoverižna transporterja v vrednosti okrog 51 milij. din ter 2 gumi zbirna transporterja, dolžine a 120 m, v vrednosti okrog 22,5 milij. din.

Hitrejšje napredovanje širokega čela ugodno vpliva na sam odkopni pritisk, ki je manjši in višina podkopa je ugodnejša z ozirom na sedanje stanje ter bi na večjo višino podkopa bilo tudi izboljšano zračenje širokih čel, kar ugodno vpliva na povečanje storilnosti zaposlenih. Pri 100% izvedenem delovnem ciklusu na 3 izmene, z odpravo pojavljajočih se nedostatkov, se bo odkopna storitev sorazmerno povečala z ozirom na boljše pogoje dela in znižanje procenta »postranskega« neefektivnega dela.

d) Poizkusi dobivanja lignita na podkopu širokega čela z dobivalno-nakladalnim strojem, tipe Eickhoff

Znano je, da so se vršili poizkusi z dobivalno-nakladalnim

strojem z enim valjem in gornjo vodoravno zasekavalno ročico začetkom leta 1960 na študijskem čelu in je bila dosežena odkopna storitev 8,22 t/šht. Dolžina čela je bila 120 m. Delo je potekalo s pomočjo 7 dvoverižnih transporterjev. Zaradi nekaterih nedostatkov s poizkusi od aprila do junija 1961. Uporabljalo se je še 2 dvov. transporterja; eden je služil odvozu premoga pri obratovanju dobivalnega stroja, drugi pa je odvažal premog pridobljeni v nadkopu širokega čela. Odkopna storitev se je povečala na 9,84 t/šht ali za 19,2%. Pojavljale so se še vedno težave z obvladanjem nastopajočih odkopnih nenormalnih pritiskov vsled prevelike širine podkopa, ki je znašala okrog 5,5 m. Potrebno je tudi vsled tega mnogo dodatnega nekoristnega podgrajevanja, kar je močno vplivalo na storitev zaposlenih. Pa tudi hitrost obratovanja dobivalno-nakladalnega stroja ni bila zadovoljiva in to vsled žilavosti in trdnosti lignita.

Sredi junija 1961 pa se je prešlo na uporabo samo enega dvoverižnega transporterja in se je tako zmanjšala širina podkopa na okrog 2,2 m. Uvedlo se je nov način podgrajevanja, ki ni zahteval nekoristnega dodatnega podgrajevanja; mnogo se je s tem zmanjšalo delovanje dosedaj nepovoljnih odkopnih pritiskov.

Podkop se je na dolžini okrog 80 m pridobil strojno; a nadkopni del premoga se je dobival normalno z odstreljevanjem in odvažal z istim transporterjem kot podkopni premog. Prednost prehoda na uporabo samo 1 transporterja in izboljšani način podgrajevanja v jeklu ter izboljšane organizacije dela na širokem čelu se je izkazalo z doseganjem odkopne storitve 11,72 t/d in se je tako napram doseženi v 1. kvartalu l. 1960 povečala za okrog 43,5 %.

Proizvodni stroški so bili pri tem načinu uporabe dobivalno-nakladalnega stroja le še za okrog 3% višji kot pri obstoječi metodi dela z odstreljevanjem.

Da se znižajo stroški proizvodnje z uporabo Eickhoff dobivalno-nakladalnega stroja napram obstoječi tehniki dela, mora biti odkopna storitev večja od 13 t/s.

Nato se je pristopilo še k poizkusu samega strojnega dobivanja podkopa; narušen premog iz nadkopnega dela širokega čela pa se je pridobival po obstoječi odkopni metodi v višini okrog 5,5 m, zadaj v razdalji ca. 10—15 m od širokega čela, kjer je obratoval dobivalno-nakladalni stroj.

Vsled nepričakovanega nesistematičnega sesedanja oz. rušenja premoga je bila nenormalna širina do okrog 9—12 m, kar je dovedlo do nastopanja večjih odkopnih pritiskov in močnih stebrih udarov; vsi ti nedostaki so močno ovirali normalno delo stroja in se je tako odkopna storitev znižala na okrog 8,23 t/s. Proizvodni stroški pa so bili vsled nizke storitve višji za okrog 47%. Na širokem čelu, ki je napredovalo zadaj pa je bilo proti nepri-

(Nadaljevanje na 3. strani)

čakovanju potrebno v stropu še premog odstreljevati; povečal se je tudi sortiran drobnejših vrst premoga. Na osnovi že doseženih ugodnih rezultatov z ozirom na odkopno storitev, pri uporabi samo enega dvoveržnega transporterja, se bo še nadaljevalo s tozadevnimi poizkusi uporabe stroja »Eickhoff« pri odkopavanju lignita. Potrebno pa bo povečati hitrost rezanja in zmanjšati procent drobnejših vrst, kar se da z ustreznimi ukrepi doseči in tako povečati obratovanje stroja na gospodarno odkopno storitev ter tako olajšati naporno delo rudarja in povečati koncentracijo proizvodnje z vsemi ugodnimi rudarsko, tehničnimi in ekonomskimi pokazatelji.

e) Uvajanje jeklenega podpora za proge iz starih tračnic

Da bi se znižali stroški izgradnje in vzdrževanja prog in hodnikov je v mesecu oktobru pristopilo v skrajni talninski prog na 80. etaži k poizkusom uporabe starih tračnic za jekleno podgrajevanje, ki je bilo izdelano v delavnicah rudnika Velenje.

Tu vlada najneugodnejši pogoji za podgrajevanje v jeklu; pojavlja se močno dviganje tal, tako da je potreben večkratni povzem in nastopajo močni stranski hribinski pritiski.

V mesecu oktobru se je podgradilo progo z dvodelnim ločnim podporjem iz starih tračnic v dolžini 15 m; začetkom novembra pa se je v nadaljevanju proge vgradilo še 4-delno ločno podporje v dolžini 13 m. Med loke se je vgradilo lesene tekače, debeline 20–25 cm, ki služijo kot mečkal nastopajočih hribinskih pritiskov; tu se je hrastov les izkazal boljše kot smrekov. Za opaž pa se uporablja smrekov les debeline okrog 8 cm in zelo dobro služi svojemu namenu napram uporabi krajnikov in bi bilo istega potrebno uporabljati tudi pri jeklenih lokih, tipe Alpine. Razpirači med loki so leseni; okrogli debeline okrog 6 do 8 cm.

Vsled stranskih pritiskov iz desnega boka proge se je zlomilo 8 lokov iz tračnic, medtem, ko pri 4-delnem podporju iz starih tračnic ni opaziti nobenih zlomov ali deformacij. Za pogoje podgrajevanja v jeklu v talninski prog so dosedanjí rezultati uporabe starih tračnic napram jeklenemu ločnemu podporju, tipe Alpine, zelo povoljni. 4-delno podporje je v teh pogojih podpiranja talninskih prog boljše kot 2-delno podporje iz starih tračnic, ki pa ima prednost pri podpiranju prog z manjšimi hribinskimi pritiski.

Storitev pri vgrajevanju 2-delnega jeklenega podpora iz tračnic je ista kot pri uporabi jeklenega podpora tipe Alpine; medtem pa je vgrajevanje 4-delnega podpora iz tračnic nekoliko zamudnejše in znaša na predel dve tretjini od normalnega.

Primerjava nabavnih stroškov jeklenega podpora iz starih tračnic napram jeklenemu ločnemu podporju tipe »Alpine« je razvidna iz naslednje tabele :

Jekleno ločno podporje	Nabavni stroški din	Razlika	
		din	v %
Tipe »Alpine«	31.372	—	100
2-delno iz starih tračnic	20.330	10.942	35
4-delno iz starih tračnic	13.648	17.624	56

Iz gornjega je razvidno, da je 2-delno jekleno podporje iz starih tračnic cenejše za okrog 56% in 4-delno podporje iz starih tračnic pa za 35% napram jeklenemu podporju tipe »Alpine«.

Po dosedanjih izkušnjah podgrajevanja prog v talninskem pasu z jeklenim ločnim podporjem tipe »Alpine« — TH 58/21 moramo okrog 50% ločnih stojk in vse ločne stropnike dati v popravilo; popravilo 1 loka pa stane 630 din. Okrog 78,0 % ločnih stropnic pa moramo vsled močnih okvar odpisati. Pri upoštevanju gornjega pa se gospodarnost uporabe starih tračnic za izdelavo jeklenega ločnega podpora še poveča.

S poizkusi uporabnosti 2- in 4-delnega podpora iz starih tračnic v različnih pogojih uporabe se bo nadaljevalo. Z ozirom na ugodna tozadevna praktična izkušstva bo RL Velenje pri uporabi okrog 15.000 kosov jeklenega ločnega podpora iz starih tračnic prihranilo na nabavnih stroških okrog 230 milij. din napram uporabi jeklenega ločnega podpora tipe HT — Alpine 58/21.

Zaključek

Na osnovi gornjega je razvidno, da obstajajo notranje rezerve izboljšanja metode razstreljevanja

premoga, izpopolnitev delovnega ciklusa v stremljenju prehoda na 3-tretjinski delovni cikel, izpopolnitvi tehnološkega procesa z uporabo dobivalno-nakladalnega stroja, tipe Eickhoff, uvajanju jeklenega podpora iz starih tračnic in tozadevne tehnike različnega podgrajevanja prog v pogojih proizvodnje debelega lignitskega sloja in so določeni ugodni tozadevni rezultati gospodarskega in rudarsko-tehničnega značaja, kot je zgoraj obrazloženo, že doseženi.

Tako moremo nekatere izboljšave uporabiti koristno za dvig proizvodnje in znižanje proizvodnih stroškov. Stremeti pa moramo vsi člani kolektiva za tem, da nenehno iščemo novih prijemov za izboljšanje organizacije dela in odkopne metode, da se tako čimbolj olajša fizično delo rudarja, znižajo delovne nezgode na minimum in poveča odkopna, jamska ter rudniška storitev.

Kot je znano obstaja pri Centralnem delavskem svetu RLV komisija za sprejem raznih izboljšav pri proizvodnji premoga in upamo, da bo omenjena komisija v tem letu zažvela ter imela na tem področju precej dela, da bomo s tem iskali novih izpopolnitev in tako napovedali borbo skritim milijonom na znižanju proizvodnih stroškov na tono premoga.

Naše delo

Elektrostrojni obrat v letu 1961

Ob zaključku leta hočemo podati kratek pregled dela elektrostrojnega obrata v preteklem poslovnem letu 1961.

Tudi elektrostrojni obrat je v tem letu prešel na poslovanje kot samostojna ekonomska enota. Da dobimo pogled v široko dejavnost tega obrata, oglejmo si najprej, kdo ga tvori. Osrednja stebra obrata sta strojni in elektro oddelek. Strojni oddelek se sestoji iz mehanične delavnice z remontno dejavnostjo in novo proizvodnjo, kovaške delavnice, vulkanizersko-sedlarsko-tapetniške delavnice ter vodovodne in toplovodne skupine. Elektro oddelek pa iz elektro delavnice, glavne transformatorske postaje in instalatersko montažne skupine. Nadalje spada v elektrostrojni obrat še priprava dela, energetika ter obračunska pisarna.

Elektrostrojni obrat je pri svojem delu sodeloval z domačim konstrukcijskim oddelkom, z domačimi in tujimi projektivnimi

biroji, s šolsko delavnico IRS ter z ostalimi obrati rudnika, zlasti pa z jamsko mehanizacijo. Uspešno sodelovanje je bilo tudi z nekaterimi tovarnami in podjetji v bližnji okolici.

Iz navedenega sledi, da je organizacija in delo elektrostrojnega obrata zastavljeno po načelih sodobne tovarne. Razvoj obrata še daleč ni končan. Na tem področju zlasti pa na organizaciji dela, na izpopolnjevanju delovnih postopkov ter osvajanju nove proizvodnje je še veliko dela in ves kolektiv elektrostrojnega obrata ima trden namen, da tudi to nalogo uspešno dokonča.

V družbenem planu za leto 1961 si je elektrostrojni obrat postavil realizacijo 423.479.900 din, katero naj bi ustvaril s 151 delavci. V primerjavi z letom 1960 je planirana realizacija višja za 75 %, medtem ko je planirani stavež višji le za 32 %. Vrednost osnovnih sredstev delavnic se je v letu 1961 povečala za ca. 20.000.000 din

ali za 10 %. Z ozirom na to, da je elektrostrojni obrat od avgusta naprej posloval kot samostojna ekonomska enota z novimi cenami, mu je s finančnim planom bila postavljena tudi ustrezno višja realizacija. Upoštevajoč to povišanje za zadnjih 5 mesecev, bi realizacija znašala 437 milijonov din. V letu 1961 je bila dosežena realizacija 442.713.301 din ali 101,3 %, medtem ko je povprečni stavež znašal 142 delavcev ali 94 % planiranega.

V naslednjih vrsticah bomo našli nekaj večjih del, ki jih je elektrostrojni obrat izvršil v 1961. letu. Narejeno je bilo 720 m konstrukcije za trak 100 mm, 800 m konstrukcije za trak 800 mm, 100 m konstrukcije za prečni trak 800 mm, 300 m konstrukcije za jekleni členkasti transporter, 500 m vlečne verige za enoveržni transporter, 340 m železnih jasil, 400 m zamulivnega cevovoda, 1700 komadov valjčkov za gumi transporterje, 28 komadov pogonskih postaj za gumi transporterje, 3 komade pogonskih žlebov in 10 komadov povratnih postaj za enoveržne transporterje, 30 parov sklopov za enoveržne transporterje, 16 komadov bojljev od 0,5 do 2 m³ za toplo vodo, 100 m ograje, 200 kompletov lokov iz tračnic ter še več manjših del in predelav.

Vsi navedeni izdelki so v glavnem domače konstrukcije. Nadalje je elektrostrojni obrat vršil inštalacijska dela vodovoda, centralne kurjave, toplovodnega omrežja s hišnimi podpostajami, električne instalacije jakega in šibkega toka, električno omrežje visoke in nizke napetosti, telefonsko omrežje, transformatorske postaje ter strel vodne naprave. Delala so se tudi stavbena ključavničarska in krovska dela. Tako so na primer vršena inštalacijska dela Hotela »Paka«, 2 krat 56 stanovanjskih blokov, 2 krat 24 stanovanjskih blokov, 2 krat 10 stanovanjskih blokov, 27 stanovanjskega bloka, počitniškega doma v Flesli, centralno ogrevanje rastlinjaka, transformatorska postaja v hotelu, cestna razsvetljava okoli hotela, spodnjega dela Velenja ter okoli Novega jaska, strel vod na strojnici na starem jasku in na klasirnici ter še veliko manjših del. Razen teh novih del je elektrostrojni obrat izvršil tudi obsežno remontna dela. Tako na primer je bilo popravljenih 6100 lokov, 2275 stropnikov, 1000 stojk, 636 jahačev za gumi transporterje, 867 enovrežnih žlebov, 709 dvovertžnih žlebov, 4340 enovrežnih prečnikov, 2198 dvovertžnih prečnikov, ca. 20.000 zasekačev itd.

Iz navedenega je razvidno, da je bilo delo elektrostrojnega obrata zares pestro in da so bili doseženi tudi dobri rezultati. Ustrezno temu so se tudi zaslužki delavcev v primerjavi s prejšnjim letom povišali za okoli 20 % in ekonomska enota je ustvarila dejanski preseček.

Na koncu naj še enkrat povemo, da razvoj elektrostrojnega obrata še ni dokončan. Kapaciteta in zmogljivost obrata še ni izčrpana. S prizadevanjem celotnega kolektiva obrata ter s pomočjo ostalih obratov bodo v bodoče doseženi še večji in boljši rezultati.

Ing. Barle V.

Zanima Vas

Pomembni sklepi UO

Na 20. redni seji — prvi v letu 1962 — je UO obravnaval vrsto pomembnih zadev s področij, ki zadevajo v vsakodnevno problematiko delavcev RLV in sprejel nekaj važnih sklepov.

UO je po poročilu ing. Ljube Kovačiča, glavnega inženirja RLV, obravnaval analizo proizvodnje v letu 1961. V živahni diskusiji so pregledali posamezne pokazatelje, nato pa je bil sprejet sklep, da se problematika proizvodnje v preteklem letu analizira še s finančnimi podatki in se potem preide k izvajanju ustreznih ukrepov za izboljšanje in povenitev proizvodnje.

Nato je UO obravnaval regres, ki so ga dajali delavcem RLV za plačilo hrane v menzi hotela »Pakas«, in sicer za razliko med ceno hrane v bivši rudniški menzi in med ceno hrane v novi menzi. Regres, ki so ga dajali iz sredstev RLV, je znašal dnevno 55 din ali po posameznih obrokih za zajtrk 5 din, za kosilo 25 din in za večerjo 25 din. Dajanje tega regresa je bilo neupravičeno zlasti iz razloga, ker se je v tej menzi hranilo le del kolektiva. Razen tega pa je ta regres koristil predvsem samcem, medtem ko so člani kolektiva, ki imajo družine in s tem znatno večje izdatke bili ekonomsko tako bolj prizadeti, dejansko plačevali sami polno ceno hrane. Zato je UO sklenil, da se ta regres s 1. II. 1962 ukine.

Istočasno pa je bil UO mnenja, naj bi se preiskale možnosti za delno regresiranje malic.

Zato je UO sklenil, da bo po pretresu natančnih podatkov in ustreznih predlogov ponovno obravnaval to zadevo.

Nadalje je UO obravnaval stanarine samskih stanovanj RLV. Doslej so se plačevale pavšalne stanarine v znesku 1500 din, ki še zdaleč niso pokrivalo stroškov uporabe stanovanja, čiščenja, pospravljanja in uporabe inventarja, kar je vse vsebovano v tej ceni. Podrobnejša problematika o teh stanarinah je bila objavljena v prejšnji številki »Rudarja«. UO je sklenil, da s 1. II. 1962 plačujejo tudi samci polne ekonomske stanarine, saj ni nobenega razloga, da bi uživali napram drugim stanovalecem privilegiran položaj in dobivali poseben regres kolektiva še za stanarine. Nova stanarina znaša za samsko stanovanje v Šaleški 18 4100 din mesečno, za ostala samska stanovanja pa 3000 din mesečno. V tej ceni so vsebovane tudi usluge čiščenja, pospravljanja in stroški uporabe inventarja.

UO je sprejel tudi sklep, da se delavcem invalidom na prekvalifikaciji, ki so postali invalidi pri RLV, izplačajo iz sredstev EE, pri kateri je delavec postal invalid, mesečne nagrade v višini vajeniških nagrad. Ti delavci, ki se priučujejo za nova delovna mesta zaradi invalidnosti, doslej niso dobivali plačila RLV, ampak le oskrbnino socialnega zavarovanja. S temi nagradami se jim — kot

vajencem daje s strani podjetja povračila za vložen trud na delu, na katerega se priučujejo.

Nadalje je še omeniti, da je UO imenoval komisijo pod vodstvom vodje kadrovske službe tov. Te-

kavec Jožeta, ki naj prouči možnosti za uvedbo 45-urnega tedenskega delavnika v RLV. Pripomniti je, da bi se lahko k skrajšanju delovnega časa pristopilo le ob popolni garanciji in skrajšanem

Problem malic ob zvišanju cen mesnih izdelkov

S prodajo malic po sedanji obliki se je pričelo z 20. februarjem 1960. Visokokalorične malice po zmernih cenah naj bi vplivale na fizično sposobnost, odpornost in boljše zdravstveno stanje delavcev in znižanje obratnih nezd, kar predstavlja pogoje za zvišanje delovne storilnosti in za dobro razpoloženje zaposlenih.

Delo v jami zahteva močan fizičen napor in duševno skoncentriranost. Telo porabi znatno več energije kot pri mnogih drugih poklicih v drugih gospodarskih panogah.

Iz primerjav o dnevni uporabi kalorij (kcal) se vidi, da so rudarji v jami pri tem na zelo visokem mestu.

V rudarstvu	kcal
kopač v jami	4.600—5.200
vozač	4.000—5.000
revirni nadzornik	4.300

V gradbeništvu:	kcal
steklar	3.500
pleskar	3.400
zidar visokih gradenj	4.000
tesar	4.200
težak pri gradnji cest	4.400

V živilski panogi:	kcal
mesar ali pek	3.700

V kovinski panogi:	kcal
obratni ključavničar	3.700
finomehanikar	3.300
varilec	3.600
orodjar	3.800

V elektroindustriji:	kcal
elektromonter	3.500

V lesni industriji:	kcal
mizar	3.700
gozdni delavec	5.200

Razni poklici:	kcal
delavec v vrtnariji	4.400
bagerist	3.300
krojač	3.100
sedlar	3.400
čevljar	3.300
šofer avtobusa	3.500
knjigovodja	2.900
tehnični risar	3.100
brivec — frizer	3.200
obratni tehnik	3.300

Ženski poklici	kcal
stenodaktilografka	2.900
tekstilka	3.200
hišna pomočnica	3.800
čistilka	4.100

Uporaba kalorij po gornjem pregledu je izračunana po povprečju na dan pri 8-urnem delavniku, ob povprečnih delovnih pogojih. V rudniku pa imamo de-

lovna mesta z velikimi temperaturnimi razlikami. Poizkusi so pokazali, da je poraba človeške energije pri zvišani temperaturi v delovnem prostoru ob normalni vlažnosti (60 %) znatna, kot kaže naslednja tabela (1).

1. Podatki iz: Spitzer-Hettinger-Tafeln für bei körperlichen Arbeit — REFA — Nachrichten 1959.

Temperatura na delovnem mestu °C	Poraba kalorij kcal/min.	Zvišanje uporabe kalorij v % napram 12°C
12	6.15	—
21	6.25	1.5
30	6.45	4.5
39	7.00	13.5

Ti podatki nam kažejo, da je problem zadostne in pravilne prehrane rudarjev zelo resen. Tudi starostni sestav zaposlenih (povprečje v jami se giblje med 26 do 28 let, v RVL 30 let) kaže, da se delavec v jami prej fizično izčrpa kot delavec v mnogih drugih panogah. Procent obolenj in nezd v rudnikih v Sloveniji se giblje med 7 in 8 % zaposlenih dnevno, v južnih republikah pa med 9 in 13 %. V večini ostalih gospodarskih panog se giblje procent obolenj med 3—5 %. Vsakomur je znano, da pomanjkanje pravilne prehrane vpliva na hitro izčrpanost organizma, pa ne samo pomanjkanje prehrane, tudi hranjenje ob nepravem času lahko povzroči veliko škodo človekovemu organizmu. Čim prične človek delati, se že troši njegova energija. Če ni vira energije v redni prehrani, uporablja telo zaloge, ki so v telesu, toda v tem primeru pride kmalu do izčrpanja telesnih sil. Človek se prehitro utruji, telo postane neodporno proti boleznim, refleksi oslabijo, kar lahko povzroči razne poškodbe in nezd, razpoloženje upade, človek je nezadovoljen s seboj in z drugimi. Odnosi v delovni grupi so v takem primeru vse prej kot harmonični — tovariški.

Že sam način prehranjevanja pri nas ni pravilen. Ustrezne analize še sicer niso napravljene, vendar lahko na podlagi razgovorov z delavci ugotavljamo, da prihaja zjutraj na delo skoraj nad polovico delavcev, ki so popolnoma tešči. Malico pojedjo navadno mi-

delovnem času dosegla ista proizvodnja in isti finančni uspeh kot v sedanjem 48-urnem delavniku. Vsako drugačno zniževanje delovnega časa bi bilo neupravičeno in o njem ni govoriti. Stvar bo celotnega kolektiva in posameznih ekonomskih enot, da proučijo, ali lahko z večjo delovno storilnostjo in boljšo organizacijo dosežajo iste delovne uspehe v skrajšanem delovnem času, ne da bi to vplivalo na predvideno produkcijo in s tem tudi na osebne prejemke delavcev.

Poleg tega je še Uo sprejel še razne druge manjše zadeve in ustrezne sklepe.

mogreda' šele ob 10. ali 11. uri. To pomeni, da delajo infenzivno 4 do 5 ur s praznim želodcem. Odkod črpa felo energijo, je že povedano. Po podatkih iz navedenega vira uporabi felo pri kopanju v upognjeni drži kar 3.8 do 8.7 kcal/min. to je, kalorij v minute izračunati, koliko lahko človek zdrži pri takem delu brez zadostnega vira energije.

V nekaterih jugoslovanskih rudnikih so uvedli po vzoru iz zapadnih držav tople malice, ki jih nosijo s sabo v posebnih termo posodah, v rudniku Kreka pa so uvedli restavracijo ob vhodu v jamo, v kateri se obvezno hrani s ceneni toplimi obroki vsi delavci, preden gredo na delo. (Podatke je dal Čazović Jusuf — uslužbenec kadrovskega oddelka rudnika Kreka, ki je obhodil večino jugoslovanskih rudnikov z namenom, da se izmenjajo izkušnje.)

Ob uvedbi malic v RVL 20. februarja 1960 za ceno din 50 je bilo na izbiro delavcem 6 vrst malic za isto ceno in sicer:

Tirolska salama, 8.50 dkg in 20 dkg kruha (870 kalorij); hamburška slanina, 12.50 dkg in 20 dkg kruha (1.206 kalorij); klobase — debrecinke 10.00 dkg in 20 dkg kruha (890 kalorij); mortadela 8.00 dkg in 20 dkg kruha (840 kalorij); lovska salama 11.00 dkg in 20 dkg kruha (903 kalorij); sir — trapist 9.00 dkg in 20 dkg kruha (890 kalorij).

Te malice so takrat odgovarjale količinsko in vsebinsko. Cena 50 din je pokrivala nabavno vrednost kruha in mesnih izdelkov, odnosno sira. Rečijo (papir, prevoz, vskladiščenje) je krila Industrijska rudarska šola — odnosno delavski klub. S strani RLV ni bilo ničesar dotirano.

Od uvedbe malic, to je od 20. februarja 1960 so se cene prehranbenim artiklom že trikrat zvišale v povprečju za 27 %. Tabela prikazuje sledeč:

	Cena 20. 2. 1960	Cena 1. 12. 1961	Razlika v din	% zvišanja
tirolska salama	460	580	120	26.40
hamb. slanina	300	440	140	46.20
debrec. klobase	380	430	50	12.36
lovska salama	340	400	60	17.50
mortadela	480	600	120	25.00
sir — trapist	420	580	160	38.40
kruh — črni	52	64	12	23.00

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ker ni bilo kritja za zvišano ceno prehranbenih artiklov ob isti ceni malic, so se morali zmanjšati obroki. Da bi pa kalorična vrednost malic ne padla prenizko, so

ob zmanjšanju obroka mesnih izdelkov zvišali količino obroka kruha od 20 na 25 dkg, kot kaže naslednja tabela: (ti normativi se uporabljajo sedaj)

	Količina v dkg	Cena din	Kruh dkg	Cena din	Cena malic	Kalor. vrednost	Kal. vred. ob 20 dkg kruha
tirolska salama	6	34.80	25	16	50.80	900	770
slanina	8	34.02	25	16	50.02	1001	869
slan. kuhana	6,5	34.02	25	16	50.02	1001	869
mortadela	6	34.80	25	16	50.80	843	713
debrec. klobase	8	34.40	25	16	50.40	950	820
lovska salama	8	34.00	25	16	50.00	903	773

Tabelarno ne izgleda, da bi zmanjšanje normativov bilo tako znatno. Pri tem se pa mora upoštevati, da so delavci porabili dnevno cca. 1400 malic, od tega pa 700 do 750 obrokov slanine, nadalje 30-350 obrokov klobas debrecink, ostalih 300-400 obrokov pa odpade na vse ostale artikle. Prav tem artiklom (posebno slanini) pa se je cena močno dvignila. Sedaj ko je obrok slanine znižan od prvotnih 12.50 dkg na 8 dkg, pri kuhani slanini, ki je najbolj zaželena, pa celo na 6.5 dkg, so se že mnogi preorientirali na debrecinke ali lovske salame. Toda 6

ali 8 dkg mesnih izdelkov za težkega fizičnega delavca je res prav malo, saj večina pisarniških uslužbencev prav lahko pospravi hrenovko ali kranjsko, kar predstavlja gotovo več kot 10 dkg katerikoli mesnih izdelkov.

Če bi hoteli obdržati vrednost (vsebinsko) malic na istem nivoju, kot so bile ob uvedbi v lanskem letu, bi morali ceno malicam dvigniti na 65 din, če bo še v nadalje IRS ali delavski klub kril stroške režije (papir, prevoz, stroški nabave itd.), ki znašajo povprečno 6 din za vsak obrok. Kalkulacija za malice pri postavljeni ceni 65 din v povprečju, bi bila naslednja:

Artikel	Količina mes. izdelek v dkg	Vrednost (cena)	Kruh dkg	Cena kruha	Cena malice	Kalor.č. vrednosti
tirolska salama	8,5	49.30	25	16	65.30	1.000
hamb. slanina	11.0	48.40	25	16	64.40	1.128
kuh. slanina	9.0	48.40	25	16	64.40	1.128
debrec. klob.	11.5	49.45	25	16	65.45	1.070
mortadela	8.0	48.00	25	16	64.00	980
mleta šunka	9.0	49.50	25	16	65.50	1.120
sir trapist	8.5	49.30	25	16	65.30	960

Količina kruha naj bi ostala zvišana na 25 dkg, ker ta količina delavcem odgovarja. Večja količina je potrebna tudi zaradi vrednosti sestavin malic, še prav posebno, če upoštevamo, da se zaradi vrednosti sestavin malic še

prav posebno, če upoštevamo, da se uporablja pretežno s. anina, ki ima sicer visoko kalorično vrednost, ne vsebuje pa zadosti snovi, ki so potrebne organizmu.

Za ilustracijo naj služi naslednji prikaz:

Artikel	% beljakov.	% maščob	% ogljik. hidr.	Neto kalorij na 100 gr
slanina	9.7	76.0	—	745
mesni izdelki	29.0	31.0	—	396
kruh	9.2	1.3	53.1	260

Iz tega se vidi, da pri nas problem malic ni najbolje urejen. Ker imajo malice direkten vpliv na delovno storilnost in ker malice koristi večina zaposlenih, je v interesu kolektiva kot celote in tudi vsakega posameznika, da bodo malice take, da bodo lahko

odigrale svojo vlogo kot ekonomski faktor, ne pa kot socialni motiv. Samoupravni organi bi morali o tej problematiki razpravljati in sprejeti ustrezne sklepe odnosno odločitve.

Mašera Ivan

Ciklus in učinek

Zadnje čase si čim bolj prizadevamo za uvedbo ciklusa na naših delovnih mestih.

Edino ta način dela nam omogoča doseganje večje in enakomernije proizvodnje ter neprestano in pravočasno odmikanje pred večjimi pritiski.

Vzporedno z uvajanjem ciklusa pa pričakujemo večji učinek, kajti učinek je osnova za izračun zaslužkov.

Kot primer naj navedem čelo »D« 81. etaže (šolsko čelo). Imenovano čelo je dolgo 61 m in spada 70 % dolžine v najugodnejši ter 30 % v krovinski pas. V začetku prejšnjega meseca je bilo na eni izmenji zaposlenih povprečno 18 ljudi, ciklus je sicer bil uveden, vendar se je učinek gibal okrog 11.5 ton na moža, kar pa je za omenjeni pas prenizek. Učinek se je dvignil šele v drugi polovici meseca, ko smo sporazumno z vodjem etaže zmanjšali število zaposlenih povpr. na 15 ljudi na eni izmenji in tako smo dosegli učinek na koncu meseca 12.11 ton moža.

Sama praksa je pokazala, da za pogoje, kateri so trenutno na omenjenem čelu, zadostuje povprečno zaposlitev 14 do 15 ljudi na izmenji, kajti s tem številom zaposlenih je možno ciklično delo in tudi učinek je zadovoljiv. Iz same prakse je možno ugotovi-

viti, da nas za ciklično delo ne ovira podkop, temveč nadkop, kajti odvoz premoga iz čela je omejen na kapaciteto transporterja.

Na omenjenem čelu ne moremo zmanjšati zaposlenih na minimum, ker vsak mesec sprejemamo med svoje vrste večje število nove delovne sile, katerim je rudarski poklic popolnoma nekaj novega in vsi se dobro zavedamo, da ti mladi rudarji imajo nekaj časa nižji učinek kot starejši rudarji, ki imajo že nekaj let prakse za seboj.

Naš cilj pa je, da te mlade rudarje vzgajamo v proizvajalce in upravitelje, kakršne potrebuje naša družba.

V imenu šolskega čela želim mladim rudarjem čim več uspeha med nami, izkušnje, katere pa pridobivajo med nami, naj nenehno izpolnjujejo na drugih delovnih mestih, kajti na šolskem čelu ostanejo le do dva meseca, kar je prekratka doba, da bi se usposobili za vsa jamska dela, katera srečamo pri našem delu.

V bodoče bi bilo zelo koristno razmisliti, ali naj šolsko čelo obstaja še v taki obliki ali pa naj postanejo vsa čela šolska čela, kajti lažje je usposobiti enega rudarja, kakor pa večje število na enkrat, pa tudi na učinek ne bi vplivalo v toliki meri. K. A.

Vesti

OBJAVA

■ Delavci — študenti, ki obiskujejo tehnično srednjo šolo v Celju, lahko opravijo največ osem črnih dni na mesec (nedeljske dneve so prav tako črne). V semestrskih in glavnih počitnicah pa lahko normalno delajo.

■ Absolventom tehnikuma IRS in mojstrske šole v Ljubljani pripada v letu 1962 redni dopust in

ga lahko koristijo takoj.

■ Ostalim absolventom IRS Velenje pripada redni letni dopust po enajstih mesecih službe kot vsem ostalim uslužbencem.

■ Delavcem, ki letos odhajajo v JLA se prizna višina dopusta glede na delovno dobo do odhoda v JLA.

UPRAVA

Dodatek za stalnost - pojasnilo

Pred kratkim so bili zaradi sprejemanja reklamacij do dodatka na stalnost izobešeni seznanji upravičencev.

Ker vsi člani kolektiva niso dovolj informirani o upravičenosti do tega dodatka, dajemo k temu naslednje kratko pojasnilo:

■ Po osnutku pravilnika dodatka na stalnost so upravičene osebe, ki so nepretrgoma v delovnem razmerju pri Rudniku lignita Velenje 8 in več let in to:

od 8 let službe pri RLV do vključno 13 let, pripada dodatek v višini 1500 din,

od 13 let službe pri RLV do vključno 18 let, pripada dodatek v višini 2000 din in

od 18 let službe naprej pripada dodatek v višini 3000 din mesečno.

■ Za neprekinjeno službo v podjetju se upošteva tudi prejšnja zaposlitev, če jo je član kolektiva prekinil v naslednjih primerih: vstop v NOV, internacija, JLA in višje sile, da je bil po potrebi prestavljen v drugo podjetje. Toda doba, ki je potekala v navedenih primerih, se ne šteje v leta službe pri RLV do upravičenosti do dodatka na stalnost, temveč samo zato, da v teh primerih lahko prištejemo še prejšnjo dobo. V vseh zgoraj navedenih primerih se je moral član kolektiva vrniti na delo v matično podjetje najpozneje v 30 dneh.

Vse reklamacije zaradi ugotovitve let službe do dodatka na stalnost sprejema kadrovsko-socialni oddelek, soba št. 3.

Na obisku pri naših amaterjih na odru

Kmalu bomo lahko videli na odru naše amaterje. To pot se nam bodo predstavili z »Nepokopanimi mrtvci« — delom francoskega filozofa in dramatika Sartreja. Snov je zajeta iz časa druge svetovne vojne. Dogajanje pa se vrši nekje v Severni Franciji v neki stari šoli.

Skupina francoskih partizanov je zaprta na podstrešju in ne vedo, kaj se bo z njimi zgodilo. Zaslisevanja in mučenja, da bi povedali, kje se nahaja njihov poveljnik, so na dnevnem redu. Policisti so jim sicer obljubili svobodo, če povedo, kje se nahaja njihov poveljnik. No in tako na nekem zaslišanju Canori, eden

izmed partizanov, iz strahu pred smrtjo le pove, kje je njihov poveljnik. S tem pa ni rešil sebe in ne svojih sotovarišev. Še tisto noč jih postrele. Ali se bodo še kdaj ponovile stvari, ki jih je Sartre tako živo in premišljeno podal? Ali je svet res tako majhen, da se ne bi mogel upreti tistim, ki si takih teženj še želijo?

Take misli se ti porajajo, če malo postojiš in prisluhneš govorici naših amaterjev na odru. Njihov jezik je še trd, treba ga je negovati in prilagajati posameznim situacijam. Treba je zaigrati lik, ki ga zahteva vloga. Treba se je vživeti v vlogo. Vse to pa

zahteva ogromne napore od igralcev kakor režiserja, saj je treba včasih ponoviti kakšen prizor po trikrat, petkrat pa tudi po večkrat na eni vaji. Tako delo jih spremlja vsak večer — iz dneva v dan. Ura je deset, morda tudi enajst! Časovnega pojma ne poznajo. Znaki utrujenosti se že kažejo na obrazih. Vsi si želijo domov — k počitku. Toda ponoviti je še treba petič, šestič... Nobenega ugovaranja! Zakaj? Zrudi discipline celotnega kolektiva, ki se v celoti zaveda zelo odgovorne naloge, kako vso stvar najbolje prikazati domačim obiskovalcem naših predstav.

K. K.

Čuvajmo prirodne lepote

Lepo je naše Velenje, še lepša pa je njegova okolica in nje prirodne lepote. Kakor vestno čuvamo naša stanovanja in bližnje nasade, tako moramo čuvati tudi našo okolico.

Res je, da se radi znebimo otrok, da nam ne delajo škode doma in nam ne kričijo pod okni, res pa je tudi, da moramo voditi račun kod otroci hodijo in kaj počenjajo. Popolnoma razumljivo je, da učimo otroke čuvati stanovanje, zaradi našega lastnega interesa, ker je vsaka okvara povezana z nepotrebnimi stroški. Za neubogljivost uporabljamo včasih

tudi kazni. S tem pa otrok še ni vzgojen. Otrokova vzgoja zahteva še veliko več. Predvsem pa ga moramo vzgojiti tako, da bo spoštoval vse ljudi, s katerimi pride v dotik, najbolj pa to, da bo v ljubezen do prirodo. Otroci, ki ljubijo prirodo, ki se veselijo in ljubijo ter občudujejo vsako najmanjšo cvetko ali živalico, bo tudi drugače ubogljivi in dovzetni za vse. Ta ljubezen do prirodo pa se ne sme odražati v tem, da bi cvetko, ki jo ljubi, utrgal ali živalico pobral in jo s tem uničil. Nasprotno! Rožici naj pomagajo iz njenih težav, jo zaščitijo pred škodljivci itd.

V našem primeru pa ne more-

mo govoriti o uničevanju rožic. Gre za uničevanje naših bližnjih gozdov in ptic, pevk, katerih kmalu več v Velenju ne bomo čuli.

Poglej si najprej gozdove, otroško igrišče ob otroškem vrtcu in smrekov zasadi pred njimi. Vsa drevesa so ožgana v toliki meri, da obstoji nevarnost splošnega uničenja. Zakaj so drevesa ožgana? Zakaj imajo otroci vžgalice? Kako težke posledice bi lahko iz tega nastale? Zakaj starši ne vodijo računa o svojih otrocih? To so vprašanja, ki jih bo treba rešiti v korist starejšim in otrokom.

Res je, da je zaenkrat gorela samo smola na drevesu, ki se bo

sedaj posušilo ali pa bo izgubilo na svoji obliki in rasti. Kaj bi pa bilo, če bi se poleg smole vnel tudi gozd. Kdo drugi bi odgovarjal za to, če ne starši.

Ne uničujemo pa gozdov samo z zažiganjem smole. Ko stopimo v bližnje gozdove, naletimo na stvari, ki nam dajo resno misliti, koliko časa bomo še sploh imeli kaj gozdov v naši bližnji okolici. Drevesa so zasekana in obsekana, skorja olupljena, vrhi mladega drevja pa posekani. Če pogledamo samo gozdček pri paviljončku ob nogometnem igrišču, bomo ugotovili, da je zasekana ena četrtina dreves.

Kdo to dela? Ali bi starši lahko odgovorili na to vprašanje? Ali nam je res vseeno, kako bo čez nekaj let izgledala naša okolica? Če je mogoče nekaterim vseeno, nam ostalim ni! Potrebno bo najti način in mere, da se bo s tem prenehalo. Nič nam ne pomaga, če oblast z odloki zaščiti bližnje gozdove in jih proglasi za narodni park, ko pa sami uničujemo vse, kar se v gozdu uničiti da.

Drugo važno vprašanje so zračne puške v brezvestnih rokah. Pri teh pa ne bomo obravnavali naše otroke. Obravnavati je treba naše mladince, tiste, ki so brez vsake srčne kulture in usmiljenja. Tu niso mišljeni vsi, ampak tisti, ki posedujejo te puške in lažijo po gozdovih, med hišami in sadovnjaki ter streljajo na vse, kar najdejo živega. Ali ni obsojanja vredno, da človek strelja na drobna ptička in se veseli svoje zmage ob polnem zadetku? Ali mora biti človek res tako grob do stvari, ki so nam v razvedrilo, okras in korist? Ali res ni mogoče zaščititi teh živalic in krivice kaznovati?

Vsi povzročitelji odnosno uničevalci zaslužijo javno grajo. Zasedujmo jih in preganjajmo. Javno in poimenično jih ožigosajmo v našem časopisu, poskrbeli bomo pa tudi, da bodo tisti, ki škodo povzročajo, ali pa njih starši, prišli na zatožno klop in plačali storjeno škodo! Pik

Založba Mladinska knjiga je izdala doslej že vrsto Twainovih del (Dogodivščine Toma Sawyera, Dogodivščine Huckleberryja Finna, Kraljevič in Berač in dva znana humoristična teksta), zdaj se bo pa tem knjigam pridružil še roman o življenju na Misisipiju. »Življenje na Misisipiju« je tipičen Twainov potopis in hkrati tipična njegova umetnina. V delu hodita z roko v roki Mark Twain pisatelj in Mark Twain časnikar. Enega zanima gospodarski položaj dežel ob Misisipiju, njihov kulturni razvoj, njihove šege in zgodovina, politična in strankarska vprašanja. Vmes pa drugi plete podobe ljudi, skice velikih dogodkov, liriko otroštva, socialno in moralno satiro, silovite usode in poetična zatišja.

Twaina zanima zdaj drzna in romantična podoba gangsterja, zdaj številke o razvoju industrije, zdaj krhka indijska legenda, zdaj gospodarske posledice povodnji na reki. Živahna kakor njegov duh je njegova knjiga. Ves kar ga je, živi v svojem svetu in za svoj svet, upodablja in pričuje, riše in izraža; v njegovi knjigi žive ljudje in čas.

Saul Bellow: DOGODIVŠČINE AUGIEJA MARCHA

Augie March je Američan od temena do peta. Tipičen, da bi bolj tipičen ne mogel biti. In izjemen, enkrat, tako zelo samo

svoj, da je vredno o njem napisati debelo knjigo. Pravzaprav jo je napisal sam: saj je očitno, da knjiga ni samo slučajno v prvi osebi (Augie sam pripoveduje svoje življenje): ta Augie je brez dvoma nekako tudi avtor sam, Saul Bellow, danes že ena vidnejših osebnosti ameriškega pripovedništva.

Doma se suče sredi srenje najbolj revnih chikaških predmestij. Mati je komaj vidna v hiši, žezlo drži v rokah oblastna in čudaška »babica« Lauscheva (ena najimnitnejših figur vsega romana), babica ki je v resnici samo podnajemnica, pa vendar komandira, ko da bi bili vsi od nje odvisni. In tudi kasneje, ko Augie že odide od doma, se še večkrat sreča s takimi silovitimi osebnostmi: tu je najprej obubožani bogataš Einhorn, hromec, ki zna — čeprav telesno negiben — izza svoje mize izžarevati čudno sugestivno silo;

potem (med mnogimi ženskami, s katerimi se Augie zavozla) eksotična »športnica« Thea, ki ga zvleče v Mehiko na legendarni lov z orli (kakor so nekoč lovili s sokoli).

Življenje zanaša Augieja Marcha po vseh socialnih plasteh: od židovskega proletarskega predmestja najhujše revščine do milijonarskega predmestja bogastva, od kriminala do lahkožive, vsega site družbe v letoviščarskem kraju sredi mehiških gora, od okolja večno lačnih genijev okrog chikaške univerze do filmskih kulis v povojnem Parizu.

Roger Peyrefitte: KLJUČI SVE TEGA PETRA

Redko katera ustanova ali organizacija v svetu zaklepa tako dosledno vsa svoja vrata kakor katoliška cerkev oziroma Vatikan. In vendar imamo tudi v literaturi dosti ključev, ki so odklenili vsaj

eno izmed neštetihi ključavnic in odprli svetu pogled v zakulisno življenje vatikanske organizacije.

Zolaju in Anatolu Franceu se je v Franciji po drugi svetovni vojni pridružil Peyrefitte. Njegovi »Ključ sv. Petra« vas bodo popeljali skozi nekatera stranska vatikanska vrata in vam odkrili marsikaj novega, kar se skriva pred pogledi človeštva in zgodovine.

»Ključ sv. Petra« so spravili pokonci ves Vatikan in svet je imel novo senzacijo. Reakcija vatikanskih uradnih krogov in polemika, ki se je razvila v svetovnem tisku o tem Peyrefittovem delu, sta seveda še bolj povečala zanimanje za njegovo knjigo.

V Peyrefittovem delu bo našel slovenski bralec verno podobo najbolj pretkane verske organizacije. Spoznal bo, kaj so pravi ključ sv. Petra in kakšna vrata odpirajo. Rosenstein

Mark Twain: ŽIVLJENJE NA MISISIPIJU

USTVARIMO SI PRIJETEN,
SODOBEN DOM...

Mnogi ljudje mislijo, da ima lahko samo tisti, ki izda mnogo denarja za stanovanjsko opremo lep, soliden, prijeten, moderen dom.

V resnici pa ni tako. Tukaj igra največjo vlogo predvsem okus.

— V stanovanju se izogibajmo predvsem kiča in prenatrpanosti. Primer: Nekateri ljudje z veseljem kupujejo poceni slike od krošnjarjev, branjevcev; mogoče jih premami zlat okvir. Veseli so, da so stene napolnjene s slikami. Toda te slike slikarjev-šušmarjev (skuša narisati jelena, pa začuda rata čuden pes) so kič, slika zaradi slike oz. bolje okvir zaradi okvirja.

Ce hočete imeti lepo opremljeno stanovanje, se predvsem izogibajte takih slik, kajti čeprav je ena poceni, jih že več stane toliko, da bi si lahko nabavili reprodukcijo kakšnega slovenskega, znanega slikarja. In taka, ena sama reprodukcija — slika, obešena v dnejni sobi, nad kavčem, nad kakšno nizko omaro bo povzdignila sobo bolj kot deset krošnjarjevih slik. Povedala bo, da imate okus in smisel za lepo.

— Kadar kupujete preproge, zavese in prevleke za blazine, predvsem pazite, kakšno je vaše pohištvo, če je svetlih barv, potem se odločite za nekoliko temnejše tone barv. Nasprotno, če je pa pohištvo temno pa za svetle barve. Ne kupujte preprog, zavaz in prevlek vse v vzorcu. Če vam je všeč vzorec, potem se odločite, ali naj bo vzorčasta samo preproga in enobarvne zavese ter prevleke ali pa naj bodo zavese in prevleke vzorčaste ter preproga enobarvna.

— Preveč vaz, prtičkov, neokusnih okraskov kot so lesene šatulje, glinasti pajaci, živali ter okraski iz školjk (zlasti slednji), okraski s cenovnimi slikami vred, niso ravno dobra spričevala vašega okusa, ker so navaden kič.

— Preveč cvetic v stanovanju! Kamor pogledaš sami lončki in vaze s cveticami... Cvetice, cve-tice... Cvetice morajo imeti kot vsaka stvar v lepem stanovanju svoj prostor. Naravno, to je po navadi ob oknu, ker rabijo rože sonce in svetlobo. Tako »cvetlično okno« povzdigne vsak prostor. Toda čim imamo tako cvetlično okno, se izogibajmo cvetic obešenih, na steni, ali na podstavkih pritrdjenih na steno, ker te cvetice razblinijo efekt cvetličnega okna v sobi in ustvarjajo videz prenatrpanosti v stanovanju.

— Tako imenovani »kapric polštiri«, kot jih radi imenujemo, tudi niso več sodobni, moderni in spadajo v ropotarnico, kjer piše kič. Nekatere ženske jih izdelujejo za drag denar od 4 do 10 tisoč din... ko pa je za nekatere ljudi tako lepa zakonska postelja s »kapric polštom« in 8 do 15 tisoč dinarsko punčko na njej!

To je okus naših babic...

Preživel, nesodoben!

Živimo v mestu, ki je znano, da je eno najlepših, najmodernejših in najsodobnejših, saj nam že našo stanovanje v katerem živimo pove, da je tako. Zato se moramo truditi, da ne bomo samo fasade in gola stanovanja sodobna, moderna, temveč da bomo takj tudi mi.

Velenje se vsestransko modernizira

Nedavno so v centru Velenja odprli vrsto novih lokalov. Hotel »Paka« je odprl svoj Ekspres bife, Splošno krojaštvo in šiviljstvo moderno urejene delavnice, Frizerski salon in Optična delavnica sta tudi dobila svoje nove prostore. Vsi ti lokali so zelo lepo urejeni, svetli, prostorni in okusno opremljeni.

Ob prvem obisku v frizerskem salonu sem bila prijetno presene-

čena. Že ob vstopu mi je pogled obstal na lesketajoči se opremi, na sodobno urejeni razsvetljavi, na modernih aparatih in končno tudi na bogatih zavesah. Presenetilo me je tudi okusno oblečeno osebje. Nekakšen ponos sem občutila ob vsem tem in mislim, da vsi Velenjčani občutijo približno isto.

Takšni lokali so bili našemu Velenju nujno potrebni, saj doseda-

nji v Starem Velenju niso več odgovarjali velenjskim razmeram. Kljub temu, da imamo v Velenju že veliko lepih objektov, smo s temi lokali spet pridobili. To je dokaz, da Velenje zelo hitro spreminja svoj videz. Vsi smo lahko ponosni na to pridobitev. Upamo pa tudi, da bo takšen vtis ostal in bomo v tako kulturnem okolju tudi vedno kulturno postreženi.

Vida Starman

Naloge turističnega društva

Dne 26. decembra je bil občni zbor Turističnega olepševalnega društva Velenje v prostorih Hotela »Paka«

Po poročilu predsednika upravnega odbora se je med udeleženci razvila živahna diskusija. Pri-sostvovalo je mnogo gostov raznih družbenih organizacij. Poleg izvolitve 15-članskega odbora in 3-članskega nadzornega odbora so bili sprejeti sklepi programa za leto 1962. Društvo si je zadalo sledeč program dela za leto 1962.

— V sodelovanju z vsemi društvi namerava Turistično olepševalno društvo Velenje izdati turistični prospekt za leto 1962. V tem prospektu bodo prikazane vse lepote in kulturne zanimivosti naše doline, možnost lova, ribištva, torej udejstvovanje v letnem in zimskem športu.

— Društvo namerava navezati stike z lovskimi, ribiškimi, plavinskimi in športnimi društvi kakor tudi z ostalimi organizacijami, ustanovami in podjetji.

— Društvo bo ojačalo propagandno dejavnost z izdajo turističnih razglednic in spominčkov.

— Društvo bo poživilo sodelovanje s sosednjimi turističnimi društvi, da bi tako omogočili med sebojno izmenjavo gostov, in sicer z društvi: Zalec, Slovenj Gradec, Celje, Dobrna in Sočanj.

— Društvo namerava uvesti tradicionalni turistični teden.

— Pravtako pa namerava društvo uvesti tudi tradicionalni karneval.

— Za dobro počutje gostov bo društvo izdelalo letovalne programe in organiziralo pisarno Turističnega društva ter službo vodičev, prodajo dovolilnic za ribištvo in lovstvo. Poleg tega bo društvo skušalo poživiti družabno življenje našega mesta z izleti in dobrim obveščanjem o vseh prireditvah v Velenju.

— Društvo bo pristopilo k akciji, da poveča vrste svojega članstva ter bo nudilo vso pomoč pri-

urejanju turističnih in kulturno-zgodovinskih znamenitosti kraja.

— Važna naloga društva v letošnjem letu pa je adaptacija Hude Luknje pri Dolici (s pomočjo Celjske turistične zveze) ter raziskovalna dela v Vranjekovi peči pri Sentilju (s pomočjo Društva jamarjev Slovenije).

Novi upravni odbor bo moral z vso resnostjo in voljo prijeti za delo, da bo kos programu dela,

prav tako pa bo moralo društvo najprej poiskati in urediti predvsem finančna sredstva, kajti le z njimi bo društvo lahko kos tako zahtevnemu delovnemu programu.

Občane vabimo v članstvo našega društva. Prijave sprejema Turistična pisarna v recepciji Hotela »Paka« Velenje — pri tovarišici Mravljak Branki.

Šporna dejavnost -

vir dohodka gostinstvu

Sportniki naj oprostijo gornjemu naslovu kajti vsak športnik dobro ve, da gostinstvo s športom nima nič skupnega in da šport služi človeku za utrditve in razvijanje telesa, poleg tega pa v zabavo mnogim, ki se udejstvujejo aktivno ali pa samo kot gledalci.

V tem članku hočem povedati le to, da poleg te prednosti, katero nudi šport človeku, t. j. zdravo, odporno telo in zabavo, ali kakor pravimo: »Zdrav duh, v zdravem telesu«, pa se odraža še v širšem smislu in pogledu in to na sam razvoj komune ali kraja. No, in ravno tu imam v mislih gostinstvo, za katero je in bo vzdrževanje in obstoj v mrtvi turistični sezoni problem, če se ga ne bo začelo že sedaj reševati, da ne bo pozneje prepozno.

V dnevnem časopisu in radiu lahko zasledujemo, da imajo večji industrijski centri in mesta zelo močno razvito športno dejavnost. Da iz dneva v dan prirejajo razna športna tekmovanja in sicer v raznovrstnih oblikah kot prijateljska ali prvenstvena tekmovanja ali pa razne turnirje. S tem privabljajo v svoja središča razne športnike, kakor tudi njihove simpatizerje. Ta tekmovanja trajajo tudi po nekaj dni,

s tem pa je vezana oskrba športnikov za prenočišča, kakor tudi prehrano. Ravno s takimi tekmovanji pa si gostinska podjetja s svojimi uslugami, ki jih nudijo, ustvarjajo dohodek.

Kaj pa Velenje? Potrebno bo resno pomisliti, na situacijo, v kateri so gostinska podjetja v Velenju, posebno še hotel »Paka«. Potrebno bo najti vse možnosti, da se turizmu in športna dejavnost v Velenju razcveti v tako širino, da bodo uspehi doseženi tudi na tem področju, v ponos nam vsem. S to možnostjo bi se vsaj delno zagotovil gostinstvu nadaljnji obstoj. S tem mislim reči, da bo v bodoče potrebno prirejati razne kvalitetne prireditve, pa naj si bo na športnem ali drugem področju. Tudi sami gostinci bi morali za svoj bodoči obstoj več razmišljati. Kajti, rudnik bo prenehal botrovati in s tem momentom bodo prepuščeni sami sebi. Seveda, to pa ne sme biti sedaj vzrok visokemu navijanju cen, tako da Velenjčanom lokali sploh ne bodo dostopni, temveč naj bodo cene zmerne, in s tem seveda dana možnost posejanja teh lokalov široki javnosti.

V Velenju so pogoji za razvoj športa in turizma več kot ugodni.

Nadaljevanje na 8. strani

Hočem postati šofer - amater

Mogoče Velenjčanom že preseda »plavi fič« s tablico »Avto-šola«, ki nenehno kroži po ulicah Velenja. Včasih vozi počasi, včasih pohiti s prekomerno »porcijo« plina, da motor kar zatuli. Vidimo ga pa tudi, da vozi solidno. Vse to je pač odvisno od tega, ali sedi v njem za volanom tečajnik-začetnik ali tisti, ki je že prebredel prve težave. Navečja »nadloga« je za voznike, ki so že pozabili za slične, enake ali pa še na slabše začetne korake na začetku vozniške »karijere«, sedaj pa se jim zdi, prvemu sem, drugemu tja. Ko vozniki opazijo na avtu tablico »Avto-šola« se mnogi nehoti spomnijo tudi sebe, ko so se za volanom potill ob vsaki najmanjši »težji« prometni situaciji bodisi v križišču, ovinku, pri srečanju ali celo »na robniku«. Tak voznik je do začetnika obziren, po potrebi zmanjša hitrost ali pa ga skrajno previdno prehiti. So pa tudi vozniki, ki so ob srečanju z vozilom Avto-šole nejevoljni in slišimo pripombe, ki niso dostojne za voznike, češ »kaj se pa spravi na prometno cesto, če ni sposoben«. Res je, da ni sposoben, bo pa v doglednem času. Vsak se mora naučiti. Razlika je le v tem, da se eden nauči prej, drugi pozneje. Nobeden pa ni rojen »šofer«. Zato bomo

obzirni do začetnikov, saj nas na to opozarja tudi znak na avtomobilu!

Velenjsko Avto-moto društvo je od ustanovitve leta 1957 pa do danes izšlo preko 200 šoferjev-amaterjev A in B kategorije. Pred Avto-šolo pa se iz dneva v dan postavljajo vse večje zahteve. Vse to nam pač narekuje nenehni razvoj in večanje prometa. Motornih vozil je na cesti iz dneva v dan več, zato pa morajo biti vozniki vse bolj previdni in tudi izkušeni, če se ozremo nazaj na prvi, drugi in tretji tečaj za voznike-amaterje v letu 1957 in 1958. Med njimi je bilo le malo takih, da niso izpita napravili prvič. Danes pa se je situacija precej spremenila. Kriterij za voznika je strožji. Prav malo je med kandidati takih, ki se lahko pohvalijo, da jim je prvič uspelo napraviti izpit. Skratka, preizkušnja je sedaj težja, kar je spričo naraščanja prometnih nesreč edino pravilno. Pokazalo se je, da je bilo »nekoč« dovolj 7 do 8 ur praktične vožnje, danes pa jih je nekaterim še planiranih 15 ur premalo. Prav tako je bil podvzet ukrep, da lahko opravlja izpit za voznika-amaterja le tisti kandidat, ki je uspešno opravil tečaj pri AMD.

Želja Avto-moto društva je, da

bi vsak kandidat opravil izpit prvič, zato smo se odločili, da bomo uvedli po končanem tečaju in opravljeni praktični vožnji društveni predizpit, ki bi pokazal, ali je tečajnik dovolj pripravljen za izpit ali ni. Predizpit bo podoben izpitu, ki ga opravlja voznik-kandidat pred izpitno komisijo TNZ. Glavni namen društvenega izpita je preprečiti opravljanje izpita »na srečo« in pa zmanjšati stroške kandidatom zaradi večkratnega ponavljanja, kar je tudi interes tečajnikov. S predizpiti bo tudi konec špekulaciji, kot so nekateri »poizkušali«, če bo šlo, bo, če ne, pa drugič. Tak način je bil tudi slaba slika za društvo, čeprav za take pojave ni bilo krivo niti društvo niti nastavniki, ki je bil celo včasih postavljen pred dejstvo, ko je kandidat izjavil, da ne bo več vozil, da gre na izpit.

S predizpitom pa se bomo na ta način že prej pripravili na izpit, da ne bodo imeli pred komisijo treme, ker bodo točno seznanjeni s samim načinom izpita.

Na ta način bomo zopet dvignili uspeh društva na nivo, na katerem je bilo od ustanovitve pa vse do prvih, vse pogostejših »spodrslijajev« pred izpitno komisijo. Upamo, da na ta način uspeh ne bo izostal.

Pred nedavnim je Avto-moto zveza Slovenije organizirala za nastavnike avto-šol pri Avto-moto društvi enodnevni seminar v Celju.

Na tem seminarju so dobili glavne smernice in napotke o poučevanju na teoretičnem tečaju in praktični vožnji. Naglasili smo da je potrebno posvetiti največ pozornosti kandidatom pri praktični vožnji ob tako imenovanih »prvih korakih« z motornim vo-

zilom. Uvesti ga je treba tako, da se že na začetku iznebi eventualnih predsodkov, ki jih začetnik lahko dobi pri nepravilni začetni vzgoji, katerih pa se pozneje zelo težko iznebi. Pri teoretičnem delu tečaja je treba pripraviti kandidata na praktični del tako, da ne bo že prvič sedel s strahom za volan. Dobiti mora občutek, da je on gospodar vozila in ne obratno, kot je to pri nekaterih primerih.

Nadalje je bila na seminarju postavljena zahteva, da mora društvo za predavanje »Prva pomoč pri prometnih nesrečah«, ki je sestavni del teoretičnega tečaja, angažirati zdravnika, kar je spričo pogostih prometnih nesreč tudi edino pravilno. Edino zdravnik lahko pravilno poda napotke, kako je treba nuditi prvo pomoč pri raznih poškodbah. Zgodi se, da hoče kdo ponesrečencu pomagati, ker pa o prvi pomoči ni poučen, mu namesto, da bi mu pomagal, škoduje. Prav tako je bilo na seminarju predlagano, da bi društva uvedla predizpite, ki so se poizkusno izvedli pri AMD-Ljubljana in so se pokazali kot zelo dobri, kandidati pa so bili nad njimi navdušeni.

Ker je število interesentov za tečaj voznikov-amaterjev vse večje, bo društvo priredilo tečaj, čim bo dovolj prijavljencev. Do sedaj smo priredili le dva tečaja letno, spomladi in jeseni. V kratkem bomo začeli nov tečaj, čeprav še zadnji ni končan. Prijave za tečaj sprejema vratar v sprejemnici uprave RLV, kar dajemo na znanje vsem kandidatom. Vse člane AMD pa obveščamo, da bomo imeli OBCNI ZBOR društva 3. 2. 1962 ob 18. uri v restavraciji »Jezero«. Vabimo tudi vse simpatizerje društva.

Ferlin

(Nadaljevanje s strani 7)

Treba bo znati te ugodnosti izkoristiti, pa se tudi gostincem športna dejavnost iz dohodka v gostinstvu ne bo potrebno bati »žvotarjenja«.

Mislím, da za Velenje ni več zadosti, da se zadovoljimo s tekmovalni v občinskem merilu, kot to nekateri menijo, ampak, da je potrebno, da se kvaliteta tekmovalni dvigne na republiško ali celo na zvezno raven. Kajti le take prireditve povlečejo za sabo maso ljudi in simpatizerjev. S tem bo tudi gostinstvo prišlo na svoj račun.

Zato smatram, da je nujno rešiti problem, kako dvigniti športno življenje v Velenju. Prepričan sem, da pomoč — in naj si bo ta kakršna koli — od strani velenjskih podjetij za dvig športne dejavnosti, ne bo odveč, ker bomo s tem krepili zdravje in duha naših otrok, na drugi strani pa pripomogli bodoči in razvijajoči se velenjski komuni.

Mislím, da bi v Velenju že lahko imeli bolj razgibano športno življenje, ker imamo krasne športne objekte, ker mladine v Velenju res ne primanjkuje, seveda pa je potrebno za delo na tem področju poiskati ljudi, ki imajo

smisel, voljo in veselje za športno delo, ker same besede ne rodijo uspehov.

Da bi se tako športno življenje popravilo, razvijalo in doseglo kvaliteto višino v vseh področjih, bi bilo željeno; da bi imeli športniki v Velenju svoj športni dom, v katerem bi našli vsi — od pionirja do člana — svoj drugi dom. V tem domu naj bi se zgradili vsi potrebni prostori za sekcije, telovadnica in kigljšče. Kar je pa najbolj važno — ograditi bi bilo potrebno športno igrišče, tako da bi bil brezplačen vstop na igrišče nemogoč in bi bil prihod na vstopnini na vseh prireditvah vsekakor večji in nastavitvi športneveditelje, kateri bi imeli naloge vzgajati mladino ter dvigniti kvaliteto športnih tekmovalnj.

Ob zaključku bi omenil še to, da se tudi po sindikalni liniji RLV predvideva v letošnjem letu večja in bolj pestra dejavnost na športnem področju. Predvideva so tudi medrepubliška sindikalna tekmovalja, za katere se bodo morali športniki kolektiva RLV resno pripraviti, tako da ne bo razočaranja in da bodo barve sindikata RLV dostojno zastopane.

S. H.

V MESECU JANUARJU 1962 SO BILI SPREJETI V SLUŽBO PRI RLV NASLEDNJI:

V jamo:

Nučič Jože, kopač; Stimulak Ivan, nakladalec premoga; Strniskar Karel, kopač; Stropnik Anton, ključavničar; Mejaš Pavel, kopač.

Zunanji obrat:

Gračner Anton, delavec; Pušnik Janez, delavec; Volavšek Ivan, delavec; Leskovšek Ivan, delavec; Mernik Franc, delavec.

Klasirnica:

Pevnik Stefan, oplemenjevalec premoga in Sevshek Karel, delavec.

V MESECU JANUARJU SO ODŠLI IZ PODJETJA:

Zabukovnik Marija, na lastno željo; Juteršek Alojz, samovoljno; Ganziti Franc, samovoljno; Rožič Milan, sporazumno; Mirt Jože, po odpovedi podjetja; Žižek Janez, na lastno željo (rehabilit.).

V JLA je odšel:

Rezo Božo, delavec gradbenega obrata.

Avtobusni promet Celje

Prebivalce Velenja in Šoštanja obveščamo, da bo dne 28. januarja 1962 prišel voziti lokalni avtobus na relaciji: Velenje—Šoštanj—Velenje in Šoštanj—Topolšica—Šoštanj, po na naslednji strani navedenem voznem redu.

Pripominjamo, da so te vožnje poizkusnega značaja, ki se bodo vršile mesec dni to je od 28. I. do 28. II. 1962. V tem času prosimo prebivalstvo, da daje našemu podjetju pripombe in predloge glede izboljšanja voznega reda

preko množičnih ali gospodarskih organizacij oziroma pristojnih občinskih ljudskih odborov. Predlogi naj bodo objektivni in v interesu večine prebivalstva, ker le na ta način bomo lahko sestavili takšen vozni red, ki bo v popolnosti služil svojemu namenu.

Avtobusni promet Celje

Na 9. strani našega glasila objavljamo celoten vozni red za relacijo Velenje—Šoštanj—Topolšica in obratno.

VOZNI RED

za avtobusno progo
VELENJE-ŠOŠTANJ-TOPOLŠICA

Km	Avtobusna postaja	V 1	V 2	V 3	V 4	V 5	NP 6	V 7	V 8	V 9	V 10	V 11	V 12	V 13	V 14
—	VELENJE — hotel »Paka«	5,15		6,10	7,10	8,30			11,50		13,10	14,10	15,30		18,20
0.4	Velenje novo — središče	5,17		6,12	7,12	8,32			11,52		13,12	14,12	15,32		18,22
1.2	Velenje — tržnica	5,19		6,14	7,14	8,34			11,54		13,14	14,14	15,34		18,24
1.7	Velenje — križišče	5,21		6,16	7,16	8,36			11,56		13,16	14,16	15,36		18,26
2.3	Velenje — rud. dom	5,23		6,18	7,18	8,38			11,58		13,18	14,18	15,38		18,28
2.6	Velenje — tov. »Gorenje«	5,24		6,19	7,19	8,39			11,59		13,19	14,19	15,39		18,29
3.5	Pesje	5,28		6,21	7,21	8,41			12,01		13,21	14,21	15,41		18,31
4	Novi jašek	5,28		6,23	7,23	8,43			12,03		13,23	14,23	15,43		18,33
4.5	Preloge	5,29		6,24	7,24	8,44			12,04		13,24	14,24	15,44		18,34
5.6	Družmirje	5,31		6,26	7,26	8,46			12,06		13,26	14,26	15,46		18,36
6.2	Šoštanj — kino	5,33		6,28	7,28	8,48			12,08		13,28	14,28	15,48		18,38
6.9	Šoštanj — hotel »Kajuh«	5,34		6,29	7,29	8,49			12,09		13,29	14,29	15,49		18,39
7.2	Šoštanj — mesto	5,35	5,15	6,30	7,30	8,50	9,15	10,10	12,10	13,15	13,30	14,30	15,50	17,30	18,40
8.4	Metleče I.		5,18				9,18	10,13		13,18				17,33	
9.2	Metleče II.		5,20				9,20	10,15		13,20				17,35	
10.5	Topolšica — šola		5,23				9,23	10,18		13,23				17,38	
11.4	Topolšica — uprava bolnice		5,26				9,26	10,21		13,26				17,41	
11.8	TOPOLŠICA — zdravilišče		5,28				9,28	10,23		13,28				17,43	

Km	Avtobusna postaja	V 15	V 16	V 17	V 18	NP 19	V 20	V 21	V 22	V 23	V 24	V 25	V 26	V 27
—	TOPOLŠICA — zdravilišče	5,30				9,30		10,40		13,35			17,45	
0.4	Topolšica — upr. bolnice	5,32				9,32		10,42		13,37			17,47	
1.3	Topolšica — šola	5,35				9,35		10,45		13,40			17,50	
2.6	Metleče II.	5,38				9,38		10,48		13,43			17,53	
3.4	Metleče II.	5,40				9,40		10,50		13,45			17,55	
4.6	Šoštanj — mesto	5,40	5,43	6,35	8,00	9,43	10,00	10,53	12,40	13,48	13,40	14,35	17,58	18,45
4.9	Šoštanj — hotel »Kajuh«	5,41		6,36	8,01		10,01		12,41		13,41	14,36	17,59	18,46
5.6	Šoštanj — kino	5,42		6,37	8,02		10,02		12,42		13,42	14,37	18,00	18,47
6.2	Družmirje	5,44		6,39	8,04		10,04		12,44		13,44	14,39	18,02	18,49
7.3	Preloge	5,46		6,41	8,06		10,06		12,46		13,46	14,41	18,04	18,51
7.8	Novi jašek	5,47		6,42	8,07		10,07		12,47		13,47	14,42	18,05	18,52
8.3	Pesje	5,49		6,44	8,09		10,09		12,49		13,49	14,44	18,07	18,54
9.2	Velenje — tov. »Gorenje«	5,51		6,46	8,11		10,11		12,51		13,51	14,46	18,09	18,56
9.5	Velenje — rud. dom	5,52		6,47	8,12		10,12		12,52		13,52	14,47	18,10	18,57
10.1	Velenje — križišče	5,54		6,49	8,14		10,14		12,54		13,54	14,49	18,12	18,59
10.6	Velenje — tržnica	5,56		6,51	8,16		10,16		12,56		13,56	14,51	18,14	19,01
11.4	Velenje novo — središče	5,58		6,53	8,18		10,18		12,58		13,58	14,53	18,16	19,03
11.8	VELENJE — hotel »Paka«	6,00		6,55	8,20		10,20		13,00		14,00	14,55	18,18	19,05

NEKAJ MISLI OB GRADNJI ŠPORTNIH OBJEKTOV

Ne sme nam biti vseeno

Ni dolgo tega, ko so se velenjski športniki razveselili nove telovadnice pri osnovni šoli Miha Pintar-Toledo. Skrajni čas je že bil, da so prenehali ali pa vsaj omejili zimsko vadbo v neprimerno urejeni in zdravju vse prej kot koristni dvorani združnega doma. V tem prostoru je za telovadce poleg številnih pomanjkljivosti najhujše to, da sploh ni sanitarij.

Nova telovadnica je rešila predvsem problem telesne vzgoje na omenjeni osnovni šoli. Seveda pa bo problem v celoti rešen šele takrat, ko bo dokončano tudi začetno delo na šolskem telovadišču.

Vzporedno omogoča nova telovadnica, ko na šoli ni pouka, delo raznim sekcijam društva »Partizan — Rudar«. V njej gostuje še Industrijsko-rudarska šola, obrtna šola in ob nedeljah celo plesna šola. Tako vseskozi služi namenu.

Ko bo, upajmo, v letošnjem letu dograjena tudi telovadnica ob novo nastajajoči šoli v centru, potem bomo lahko rekli, da so prišli za velenjske športnike, boljše rešeno za velenjsko mladino, v pogledu telesne vzgoje zares lepši časi. V tem prispevku pravzaprav ni namen analizirati pogoje za telesnovzgojno življenje v

našem kraju, marveč je predvsem želja opozoriti na nekatere sporsljaje projektantom, ki so se pokazali ob novo grajeni telovadnici pri osnovni šoli M. Pintar-Toledo. Telovadnica je odločno prenizka, saj je visoka samo 4,90 m! To je njena največja hiba, ki je ni mogoče odpraviti. Zato je v njej ni možno igrati brez težav košarke, še manj pa odbojke. Ljudje, ki so odločali o gradnji, bi morali vedeti, da telovadnica ne bo služila samo šolski mladini in da so tako Velenjčane — če pogledamo naprej — prikrajšali za marsikatero tekmo tako v republiškem in morda celo v zveznem merilu.

Posebno poglavje kritike tvori jo umivalnice in garderobe, ki so sicer na prvi pogled privlačne. V garderobi je resda vse polno omaric, o katerih uporabnosti pa bi se dalo diskutirati. Garderobe so na primer brez klopi. Le-teh enostavno ni kam postaviti, ker se bi drugače omarice ne dale odpirati.

Kaj pomeni utrujenemu telovadcu klop pri oblačenju, o tem menda ni treba govoriti.

Medtem, ko bi se omenjena pomanjkljivost v obeh garderobah še dala popraviti, pa je stanje v obeh umivalnicah mnogo bolj kri-

tično. V vsaki umivalnici sta po dva tuša in nekaj školjk za umivanje. Tuši največkrat ne delujejo, če pa že delujejo, potem teče od njih voda, ki naj bi se stekala s pregradnih sten v plitvo kad, na tla proti vratom garderob. Tja so torej usodno premalo nagnjena proti odtočnemu kanalu in to je veliko zlo. Školjke so v obeh umivalnicah zelo nepraktične. Mar ne bi bilo bolj koristno napraviti namesto dragih školjk nizko korito, kjer bi si lahko vsakdo brez potrebnih »telovadbe« po telovadbi umil tudi noge?

Teh nekaj kritičnih pripomb, ki so se porodile ob uporabi novo zgrajene telesno-vzgojnega objekta, bi bilo morda vredno upoštevati pri gradnji nove telovadnice. Žal lahko ugotovimo, da je nova telovadnica že pod streho in da je visoka le šest metrov, kar je še vedno premalo. Tako nam preostane le še upanje, da bodo sanitarije urejene bolj uporabno.

Navsezadnje se moramo zavedati, da denar, potreben za gradnjo slehernega objekta v našem kraju, jemljemo tako rekoč iz lastnega žepa in nam ne sme biti vseeno, kako tak objekt služi naši skupnosti.

Gledajte si

KINO

Od 3. do 5. februarja
»AVTOBUSNA POSTAJA«
ameriški film

Od 7. do 9. februarja
»LJUBIMEC LADY
CHATHERLY«
francoski film

Od 10. do 12. februarja
»NEMIRNA LETA«
ameriški film

Od 14. do 16. februarja
»LJUBEZEN IN OBREKOVA-
NJE«, italijanski film

PREKLIC

Zagruševcem Franc, Saleška 18 a, Velenje, zaposlen pri RLV, matična številka 113, preklicujem veljavnost plačilnega kartončka (za dviganje plač).

Športniki Velenja so izgubili tovariša

V soboto se je od pokojnega Staneta Oprešnika v imenu športnega društva »Partizan-Rudar« poslovlil tovariš Ivan Filjavž.

Dragi športni tovariš Stane!

Prapori rudarskega Velenja so bili spuščeni na pol droga in mnogo je bilo težko zadrževanih solza. Med nami je zevala in še zeva črna praznina. Tebe, dragi Stane, ne bo več med nas.

Bil si nam dober tovariš. Vedno si bil nasmejan, vedno poln veselja do življenja in dela. Ze v tistih dneh, pomniš Stane, ko smo pričeli spreminjati lice naše lepe doline, so bili med prvimi, ki so

Stane Oprešnik (na skrajni desni) ob športnem obisku naših nogometašev v Avstriji leta 1960

s pesmijo na ustih prihajali na naša gradilišča!

Stadion, jezero, Smartno in center. Povsod, prav povsod so vidni sledovi tvojih rok in morda ga ni koščka zemlje v Velenju, ki ga ne bi poplenil tudi Ti s svojim trudom.

Prav posebno si bil vesel in zadovoljen, ko smo gradili naš stadion. Bil si športnik in predobro si vedel, kaj bo ta objekt pomenil za nas. Vedno smo te srečavali pri gradnji stadiona, neumornega in vedno pripravljenega za vsako žrtev. In Tvoje ime bo povezano z našim igriščem.

Sredi tega dela si omahnil. Težka, zavrtna bolezen, ki te je napadla, Ti ni izpila moči. Se vedno si stal v naših vrstah in še vedno si bil pripravljen, da nam z nasvetom in delom pomagaš preko naših težav.

Odšel si Stane, od nas in v »Partizanu« bo ostala za Teboj vrzel, ki je ne bomo več zapolnili. Ostali smo sami, brez dobrega tovariša. Srečno, dragi Stane!

ŠPORT

tivnosti. To je najbrž malce ekstremna trditev, ki pa ni brez vsake osnove.

Razlogi, ki danes privabljajo ljudi k judu, so v glavnem naslednji:

1. občutek nezadostne duhovne in fizične koordinacije; ljudje čutijo, da bodo v primeru harmonične rasti telesa in duha dosegli mnogo bolj zadovoljive uspehe v svojih prizadevanjih;

2. želja, da se z judom oborožijo, torej v svrhu lastne obrambe;

3. občutek šibke fizične moči;

4. mik junaškega nastopa v judu;

5. želja po zanimivi zabavi in sprostitvi.

Cepprav so ti razlogi močno različni, zmore judo zadovoljiti vse. Vendar je zato potrebna volja in delavnost.

Tečaj je minil, a želja po izpopolnjevanju v judu je ostala med mnogimi tečajniki, ki so se

združili z judo sekcijo pri STVD »Partizan-Rudar« Velenje. Ti tečajniki so pravilno doumeli to panogo športa, zato jih tudi vsak terek in petek zvečer lahko vidite v telovadnici nove šole, kako pridno trenirajo, čeprav marsikaterega izmed njih čaka nočna služba po treningu.

Imamo tudi problem, ki ni (ali pa je?) rešljiv — to je dvorana. Čeprav smo končno dobili preprotno blazine in nekaj kimon (judo oblačila), nam manjka dvorana, kjer bi lahko v saj trikrat po tri ure tedensko trenirali, kajti v programu imamo še en začetniški tromesečni tečaj in tečaj za starejše člane, ker se zainteresiranost tako med mlajšimi kot med starejšimi Velenjčani še ni podelila.

Judo sekcija Velenje je registrirana pri Judo zvezi Slovenije in bomo letos že tekmovali v drugi slovenski ligi.

Medved Marcel

Judo šport v Velenju

Minil je prvi tromesečni judo in jiu-jitsu tečaj v Velenju. Kako je potekel? Ali je uspel?

Vpisalo se je nekaj nad 60 interesentov za ta tečaj, vendar jih dosti ni znalo premagati prve težave, ki nastopajo malone pri vseh stvareh. Ne vem zakaj je po nekaj treningih ostalo 49 prijavljencev. Morda so nekateri spoznali, da je ta šport za njih pretežak? Ne! Mislili so verjetno, da bodo po nekaj treningih že lahko premetavali neizvežbane tovariše ali se celo uspešno ali vsaj bolj uspešno pretepali?

Kakor je pri vsakem športu in pri vsakem delu sploh težko doseči cilj, tako je tudi pri judu in

zlasti pri judu potrebno delati — vežbati in to krepko vežbati, preden znamo kaj pokazati. Le premnoge namreč zavede misel, da vrednotijo judo le kot odlično sredstvo obrambe in napada. Pravi poznavalci juda pa ga cenijo predvsem kot vzgojno sredstvo, ki v izredno polni meri vzgaja in krepi telo.

Nekje sem bral mnenje evropsko priznanega judoista, ki pravi, da bi bilo potrebno učiti judo kot telesno pripravo človeka na popolno odraslo življenje. Tako kot je potrebna gotova šolska izobrazba za vpis na univerzo, je judo po njegovem mnenju potreben kot osnova vsaki fizični ak-

Judo — je najmlajša športna panoga v Velenju, a ima čedalje več navdušenih privrženecov. Na sliki vidimo dva judoista v akciji.

Obisk v telovadnici

TVD Partizan-Rudar je napredno društvo, saj je prvo v Sloveniji združilo športne sekcije in telovadno društvo v eno telo. Tako današnje društvo upravlja številne sekcije: nogometno, rokometno, odbojgarsko, košarkaško, namizno-teniško, zimsko-športno, plavalno, telovadno, brodersko-kajakaško, vključuje tudi dvigalce uteži, atlete, judoiste itd. Pozna jesen in zima preženeta številne športnike z igrišč — poiskati si morajo pokrite prostore. Poleg Zadržnega doma (ki ne ustreza potrebam telesne vzgoje) ima Velenje samo telovadnico na II. osnovni šoli Mihe Pintar-Toleda. Ta je zasedena od 7 zjutraj do 10 zvečer. Čez dan se v njej vrstijo učenci (osnovne šole, vajeniške šole in IRS!), zvečer in ob nedeljah pa sekcije Partizan-Rudarja.

Stopili smo zvečer v telovadnico in obiskali: orodne telovadce, judoiste, odbojkarje in košarkaše; le-ti namreč »zimujejo« v teh prostorih. Naši štirje posnetki jih kažejo pri marljivi vadbi.

Cesar F.

! Lansko leto nam je le uspelo prebuditi splošno oziroma orodno telovadbo. Zdaj pridno vadijo že vsi moški oddelki, le za ženske še ni čisto urejeno.

* Odbojka je po večletnem molku zopet zaživela. Lani je bilo precej tekmovalj, celo dekleta so trikrat nastopila. Sekcija ima blizu 20 članov in to mlajših. Na sliki: vadba blokade.

Tudi košarka je pri nas že dobro zakoreninjena. Dokaz za to je zmeraj zasedeno košarkaško igrišče na stadionu. Tekmovalci čez zimo trenirajo v telovadnici. Posnetek prikazuje skupino med vadbo hitrih podaj

ŠAH

Slehernega šahista pa tudi ostale simpatizerje šaha bo zanimalo, kako poteka turnir za pridobitev IV. in III. kategorije. Prvi trije bodo kot prvaki Velenja nagrajeni.

Turnir smo razdelili na 2 skupini šahistov in sicer: na igralce, ki že imajo pridobljeno IV. kategorijo in pa brezkatgorične ali enostavno skupino A in B. V prvi skupini A sodeluje 20 v drugi pa 22 šahistov, skupno torej 42 ude-

ležencev. Iz prve skupine bodo prvi trije najboljši pridobili III. kategorijo, medtem ko v drugi skupini kar 50 odstotkov. Tak je kratek tehnični opis turnirja. Druga skupina je odločno boljša od prve, saj je odigrala najmanj 85 odstotkov, medtem ko prva komaj dobrih 40 odstotkov vseh srečanj. Nedvomno, da pri prvi skupini igra precejšnjo vlogo »trema«, ker so pač sami asi skupaj. Sedaj pa še pogledimo, kako po-

tekaajo rezultati: Na tabeli I. vodi s 7 in pol točkami Radosavljevič Aco, nato Gorjan Franc s 7 točkami, Primožič Vlado s 5 točkami itd. Niso pa to končni rezultati, možnosti so še velike, pa tudi razočaranja. Udeleženci I. tabele se bodo morali še potruditi, če hočejo dohiteti II. tabelo.

nedeljo 24. I. 1962 odigral brzo-turnir s 14 udeleženci. Prepričljivo je zmagal s 13 dobljenimi partijami tov. Gorjan Ferdo, drugi z 11 točkami tov. Radosavljevič Aco, tretji Brešar Boris 10 in pol, četrti Zemljak in Ojsteršek, ki si delita to mesto z 8 točkami itd. Taki turnirji so dobro obiskani in

Brzoturnir s polfinalisti iz Dravograda v Delavskem klubu v Velenju

Na drugi tabeli so rezultati povsem drugačni; le pogledimo: z 11 točkami vodi agilni igralec Cvar Stefan, takoj za njim je nadarjeni mladinec Tivodar Janko z 10 in pol in pa Fidej Rudl, Peroša Ljiljan z 9 in pol, Oblišar Franc z 8 točkami in Skornšek Mišo prav tako. V neenaki borbi se nahaja izredno nadarjeni 14 letni Pistotnik Viktor s 6 in pol točkami. Upamo, da bomo turnir zaključili v predvidenem roku in s tem izpolnili zadani plan.

Poleg rednega turnirja smo v

je želeli, da bi se večkrat izvajali.

Vredno je omeniti, da bodo v kratkem sindikalne podružnice RLV organizirale moštveno tekmovalstvo po ekonomskih enotah. Vodstvo tekmovalstva bo prevzel tovariš Gorjane. Pri taki osrednji masovni šahovski prireditvi želimo, da bi sodelovalo čimveč šahistov iz vrst članstva šahovske sekcije.

Prihodnjič se bomo oglasili po vsej verjetnosti že s popolnejšimi rezultati turnirja.

ZIBOLT

Skozi vihar

TEKAVEC JOŽE

»Je kaj novega?« je vprašal Smeli. »Italijani še vedno prihajajo v vas?«

»Vsak dan so tu.« mu je odgovoril Lojze. »Čutijo se varne, ker je še niso skupili. Kadar bodo dobili smodnik v zadnjice, bodo prenehali prosjačiti.«

Po tem odgovoru so se vsi skupaj rahlo zasmejali.

»Kako pa kaj tista dekleta, ki so bila ožigosana v letakih?« je med drugim vprašal Smeli. »Ali jih je kaj sram?«

Lojze se je nasmehnil in odgovoril: »Če bi te ptičice imele kaj soli v glavi, bi se sramovale. Seveda, ker pa so dobile moralno oporo pri župniku Hrenu, smatrajo, da je njihovo zadržanje do Italijanov popolnoma pravilno. Ljudje se jim smejejo in pozdravljajo ukrep OF.«

»Bo že prišel čas,« je rekel Smeli, »ko se bo še vse obračunalo. Se bodo pa takrat sramovale, le nekoliko pozno bo.«

Med tem časom je Smeli vstal in tudi ostala tovariša sta se dvignila.

»Ali že greste?« je vprašal Lojze.

»Kreniti moramo!« je odvrnil Smeli. »Pot je dolga, hoditi pa moramo samo ponoči.«

»Torej, Lojze, drži tako, kot smo se dogovorili!«

»Drži!« je odvrnil Lojze.

Poslovili so se, odprli vrata in s trdimi koraki stopili v nočno temo.

Drugi večer si Lojze ni upal zaspiti, da ne bi preslišal trkanja tovarišev, ki se bosta po dogovoru oglašila pri njem. Premišljeval je in ugibal, o čem se bosta zanimala in kaj bosta hotela ilegalna tovariša zvedeti od njega. Ura je tekla zelo počasi. Še bolj počasno pa se mu je zdelo vsled nestrpnega čakanja. Obrnil se je,

popravil odejo, zatisnil oči in jih kmalu odprl. Zopet je pogledal na uro. Kazalec se je premaknil komaj za deset minut. Prijel je uro, pritisnil na uho, misleč, da se mu je ustavila, ker se je tako malo pomaknila naprej. Ugotovil je, da ura še vedno enakomerno tik-taka, njeni kazalci pa se počasi premikajo okrog.

Postajal je čedalje bolj nestrpen. Tudi postelja mu ni bila več primerna. Obračal se je zdaj na levo in zopet na desno, kot da bi ležal na žerjavi. Vse skupaj mu je že postalo mučno. Vzel je žepno svetilko in zopet pogledal na uro. Kazalci so kazali že blizu polnoči. »Kako to, da jih ni toliko časa?« si je mislil. Pa se njima menda ni »kaj hudega pripečilo?« Ce jih ne bo še nekaj časa, potem je vprašanje, če bosta sploh prišla.

Zatopil se je v misli ter se umiril. Kmalu je zaslišal tihe korake, ki so se vedno bolj približevali. Dvignil je glavo misleč, da bo kaj opazil skozi okno, a kljub temu, da je napenjal oči, ni opazil ničesar. »Vrag vedi, kdo hodi okrog hiše. Če sta prava,« si je mislil, »bosta že potrkala na okno.«

Cez kratek čas so šipe zažvenketale pod rahlimi udarci. Lojze

je skočil s postelje, stopil k oknu ter se zazrl v nočno temo. V temi je zagledal dva tovariša, ki sta stala pod oknom. Malo vznemirjen je hitro odprl okno ter vprašal: »Kdo je?«

»Midva sva,« se je slišal odgovor. »Menda si naju pričakoval, saj ste se včeraj zvečer dogovorili, da prideva.«

»Dobro je!« je dejal Lojze.

»Stopita v sobo.«

Odprl je vrata in tovariša sta vsa blatna stopila v kamro. Lojze jima je podal roko. Predstavila sta se mu po imenu — Fric in Florjan.

Lojze je zakril okna in prižgal luč. Ob svetilki je iz obrazov spoznal, da sta utrujena od dolge poti, zato jima je takoj ponudil stol in ju vprašal: »Ali sta lačna?«

»Res je, da nisva večerjela, pa vendar nisva tako hudo lačna,« sta mu odgovorila.

Lojze je premišljeval in tuhtal, kaj naj bi jima dal za pod zob. Rekel je: »Kar tu počakajta, grem pogledat, če se bo kaj dobilo za večerjo.«

Stopil je v kuhinjo, pri štedilniku odprl pečko in gledal, če bo kaj našel, a nikjer ni bilo ničesar primerne. Sel je v shrambo, odprl omaro in zagledal skledo kislega mleka. »Kar dobro,« si je mislil, vzel je še hleb kruha, dve žlici in vse skupaj odnesel v kamro. Ko je postavil na mizo, se je opravičeval, ker ni dobil nič toplega. Povedal je, da je prinesel kislo mleko in kruh.

PRAVILNIK

o prejemanju deputatnega premoga

1. člen

Deputat

Deputat je naturalna dajatev, ki pripada članom kolektiva Rudnika lignita Velenje po določilih tega pravilnika. Obseg deputata je: 5400 kg premoga — kockovca na leto in občasno po dva jamska vozička drv iz odpadnega in neuporabnega jamskega in drugega lesa.

2. člen

Porazdelitev deputatne količine

Količina deputatnega premoga se razdeli in obračuna tako, da znaša mesečna količina deputata 450 kg.

3. člen

Deputatni upravičenec

Deputatni upravičenec je sleherni član kolektiva Rudnika lignita Velenje, ki je z njim v rednem delovnem razmerju več kot en mesec in je zaposlen v katerikoli ekonomski ali obračunski enoti rudnika.

4. člen

Deputatna nakaznica

Deputatni upravičenec more realizirati pripadajoči mu deputat v naravi ali denarni protivrednosti le na podlagi deputatne nakaznice, ki mu jo izda uprava rudnika.

Obrazec deputatne nakaznice predpiše uprava rudnika.

Deputatna nakaznica je blagovno-denarna vrednotnica, ki se glasi na deputatnega upravičenca z navedbo številke in vrednosti deputata in je neprenosljiva.

5. člen

Izdaja nakaznice

Deputatno nakaznico izda deputatnemu upravičencu ekonomska ali obračunska enota, v kateri je zaposlen deputatni upravičenec.

Ekonomska ali obračunska enota sestavi seznam deputatnih upravičencev za posamezno poslovno leto po stanju na dan 1. januarja dotičnega poslovnega leta. Seznam mora obsegati: ime in priimek deputatnega upravičenca, rojstne podatke in družinsko stanje, matično številko, količino deputata, številko deputatne nakaznice in podpis deputatnega upravičenca o prejemu deputatne nakaznice.

Na podlagi takega seznama izda blagajna rudnika ekonomski ali obračunski enoti potrebno število deputatnih nakaznic proti količinski in vrednostni zadolžitvi ekonomske ali obračunske enote. Enak postopek velja za vse tekom poslovnega leta nastale dopolnitve ali spremembe staleža deputatnih upravičencev.

6. člen

Duplikat

Deputatni upravičenec ne more zahtevati duplikata deputatne nakaznice.

7. člen

Obseg deputatne pravice

Na obseg deputatne pravice, ki jo upravičenec pridobi po preteku enega meseca od dneva sklenitve rednega delovnega razmerja z RLV, vpliva družinski stan upravičenca.

8. člen

Poročeni delavci

Član kolektiva, ki je poročen, prejema cel deputat. Če sta zaposlena na RLV mož in žena ter živita v zakonski skupnosti, prejemata skupno največ en in pol deputata.

9. člen

Vdovec

Član kolektiva, ki je vdovec z nedoletnimi otroci, prejema cel deputat.

Član kolektiva, ki je vdovec brez otrok, prejema pol deputata.

10. člen

Samec

Član kolektiva, ki je neporočen, prejema polovico deputata. Če samski član kolektiva stanuje in živi pri starših, ki so dela nezmožni ter jih vzdržuje, prejema cel deputat. Tako stanje mora izkazati s potrdilom pristojnega krajevnega urada.

Če sta zaposlena na rudniku dva ali več samcev iz ene družine, prejema takšen samec pol deputata.

Član kolektiva, ki je sicer neporočen, vendar ima enega ali več otrok ter vodi lastno gospodinjstvo, prejema cel deputat.

11. člen

Razvedenec

Član kolektiva, ki je razveden, prejema polovico deputata. Če živi razvedeni član kolektiva v gospodinski skupnosti s svojimi otroci, prejme cel deputat.

Prav tako prejme cel deputat, če živi pri starših, ki so dela nezmožni in jih vzdržuje ter to izkaže s potrdilom pristojnega krajevnega urada.

12. člen

Kadrovski rok

Deputatni upravičenec, ki je vpoklican na odslužitev ali doslužitev kadrovskega roka v JLA, prejme deputat do konca posameznega polletja.

13. člen

Upokožitev

Deputatni upravičenec, kateremu preneha delovno razmerje zaradi upokožitve, prejema deputat do konca koledarskega leta.

14. člen

Smrt

Družina člana kolektiva, katerega delovno razmerje je prenehalo zaradi naravne smrti, prejema deputat do konca koledarskega leta.

Vdova člana kolektiva, ki se je pri delu smrtno ponesrečila, prejema deputat vse dotlej, dokler se ne poroči, če ima in preživlja nedoletne ali nepreskrbljene otroke smrtno ponesrečenega člana kolektiva.

15. člen

Izplačilo deputatne nakaznice

Deputatni upravičenec sme v posameznem poslovnem letu zahtevati, da se mu izplača protivrednost pripadajočega mu deputata v gotovini po rudniški prodajni ceni, odštevši vsakokratni regres.

Deputatni upravičenec ustvari svoj zahtevek na izplačilo protivrednosti deputatne nakaznice tako, da osebno izroči obratni pisarni ekonomske ali obračunske enote, v kateri je zaposlen, deputatno nakaznico in hkrati podpiše naslednjo izjavo:

»Podpisani deputatni upravičenec izjavljam, da zahtevam izplačilo protivrednosti deputata iz deputatne nakaznice št. ...., ki mi je bila izdana dne ....«

Ekonomska ali obračunska enota sestavi seznam zahtevnikov, ki so bili vloženi v preteklem mesecu in ga predloži blagajni rudnika zaradi obračuna odnosno izplačila protivrednosti. Seznamu mora priložiti zadavne deputatne nakaznice in pismene izjave deputatnih upravičencev.

Izplačilo protivrednosti deputatne nakaznice mora biti razvidno iz obračuna osebnih dohodkov za zadevni mesec, deputatna nakaznica sama pa opremljena z likvidacijsko klavzulo.

16. člen

Deputatna izkaznica velja od dneva izdaje do 31. januarja prihodnjega leta.

Celotno količino deputata v naravi lahko prejme upravičenec v mesecih maju, juniju in juliju, sicer pa v najmanj 2 in največ 4 ločenih obrokih.

17. člen

Vračilo deputatne nakaznice

Deputatni upravičenec mora ob prenehanju delovnega razmerja vrniti deputatno nakaznico, če je še ni izkoristil ali vnovčil, ker sicer ne more prejeti obračuna. Če in v kolikor je deputatni upravičenec že izkoristil v celoti ali deloma deputatno nakaznico, ali pa jo vnovčil, se mu mora pri obračunu odbiti protivrednost preveč prejetega deputata odnosno svoječasno preveč izplačano protivrednost.

18. člen

Veljavnost pravilnika

Ta pravilnik prične veljati, ko ga sprejme in potrdi CDS RLV, uporablja pa se od 1. 1. 1962 dalje. Od tega dne preneha veljavnost Pravilnika o prejemanju deputatnega premoga z dne 1. 2. 1952.

Velenje, 11. novembra 1961.

Predsednik CDS:
Anton Romih

RAZPIS
Upravni odbor Trg. podjetja »Bazen Velenje« razpisuje honorarno delovno mesto

KONTROLORJA PODJETJA

Kvalifikacija: Visoko kvalificiran trgovski delavec ali komercialist.
Pismene ponudbe pošljite na UO podjetja. Ostali pogoji po dogovoru.

NAŠI SMUČARJI NA TEKMOVANJIH

Dne 14. januarja se je mladinskega troboja v skokih med Videmsko pokrajino (Italija), Slovenijo in Koroško (Avstrija) udeležil tudi mladinec BIZJAK Drago iz Velenja kot član mladinske reprezentance Slovenije. Letos se je ta troboj vršil v Zaholmcu (Avstrija) na 30 m skakalnici, po tem tekmovanju pa se je vršilo še mednarodno tekmovanje v skokih na 60 m skakalnici, katero je projektiral pokojni ing. Stanko Bloudek.

Tov. Bizjak Drago se je udeležil obeh tekmovanj in je dosegel razmeroma zelo dobre rezultate. Na 30 m skakalnici je dosegel 6. mesto izmed 37 tekmovalcev, na 60 m skakalnici pa kljub temu, da ni imel nobenega predhodnega treninga, 21. mesto s skokoma 40 in 41,5 m izmed 35 tekmovalcev.

Ko je opisoval svoje vtise, je povedal, da so jih v Zaholmcu zelo lepo sprejeli, organizacija prireditve je bila izvrstna, publika mnogoštevilna in živahna. Poseben vtis je napravila nani mladinska reprezentanca Italijanov, ki so vsi prišli v enotnih oblekah, z grbi na rokavih ter z najnovejšimi modeli smučk, dočim so bili člani naše reprezentance oblečeni vsak po svoje, o kvaliteti smučk pa se sploh niso mogli primerjati z Italijani. Zato tudi ni čudno, da so odnesli prvo mesto med posamezniki ter ekipno.

Istega dne so se naši mladinci (Uplaznik Peter in Spegel Karl) ter plonirji ((Zupanc Drago in Javornik Jože) udeležili meddruštvenega tekmovanja na 30 m skakalnici v Črni, kjer so v borbi z odličnimi domačimi skakalci dosegli naslednje rezultate:

MLADINCI

2. Uplaznik Peter (21 m in 22 m)

4. Spegel Karl (20,5 m in 21 m)

PIONIRJI

2. Zupanc Drago (21,5 m in 20 m)

8. Javornik Jože (19 p. in 18 m)

Ing. Jevšenak A.

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Tehn. urednik Pavla Zargaj — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Smajs — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Casopisnega podjetja »Celjski tisk«, Celje — cena 20 din.